

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DOEL EN METHODE VAN DE JURIDISCHE SAMENWERKING IN BENELUX-VERBAND.

De geordende juridische samenwerking in Benelux-verband is een recent verschijnsel. Wegens de tussen de drie landen bestaande grondige verwantschap is men gerechtigd er zich over te verwonderen dat die samenwerking niet vroeger is ontstaan.

België, Nederland en Luxemburg vormen een gemeenschap, die tweemaal door religieus en politiek meningsverschil uiteen werd gerukt, maar waar nochtans de wil tot samaenwerking alle crisissen overleefd heeft.

Tot het einde der XVI^{de} eeuw hebben de drie landen slechts één geschiedenis. Door de Reformatie wordt die eenheid uiteengescheurd. Terwijl het Noorden zich tot een welvarende Grootmacht ontwikkelt, wordt de ontwikkeling der Zuidelijke provinciën gedurende twee eeuwen geremd. Na het tussenspel van de Franse overheersing wordt de eenheid der XVII Provinciën in 1815 hersteld. Die door de Grootmachten opgelegde versmelting vermag evenwel aan de uit een twee-eeuwenlange scheiding gegroeide psychologische spanning niet te weerstaan. Het komt in 1830 tot een nieuwe scheiding door de oprichting van het Koninkrijk België, terwijl de personele unie tussen Nederland en Luxemburg tot 1890 blijft voortduren. De gemeenschappelijke beproevingen van de tweede wereldoorlog doen de wil tot samenwerking heropflakkeren.

In September 1944 wordt een Douane-Unie in het leven geroepen. Sedertdien hebben de drie regeringen er zich herhaalde malen, en meer bepaald in Maart 1949, toe verbonden geleidelijk een volledige Economische Unie te realiseren.

Op juridisch gebied is de eenheid der drie landen vrijwel volledig geweest tot in de XVIII^{de} eeuw. Bij de aanvang van de XIX^{de} eeuw is zij nog zo sterk dat er samen wordt gewerkt aan een ontwerp voor een nationaal Burgerlijk Wetboek, dat daarna mits enkele onbeduidende wijzigingen het Nederlandse Burgerlijk Wetboek van 1838 is geworden. Sedertdien hebben wetgeving en rechtspraak in de drie landen een afzonderlijke maar gelijklopende ontwikkeling gekend. In de rechtsleer vertoont de XIX^{de} eeuw een vrij scherpe scheiding, daar de Belgische rechtsgeleerden tijdens die periode hun blik uitsluitend naar Frankrijk richten, terwijl in Neder-

land meer naar de Duitse wetenschap wordt geluisterd. Heden is die tegenstelling grotelijks verzwakt. Rechtstreeks contact tussen Belgische en Nederlandse juristen is echter tot in de laatste jaren vrijwel een zeldzaamheid gebleven. Dit belette Prof. Van Dievoet nochtans niet in 1943, aan het slot van een vergelijkende studie van het Belgisch en Nederlands burgerlijk recht van 1800 tot 1940, te verklaren dat eenmaking van het privaatrecht der beide landen mogelijk is mits de wil tot samenwerking er werkelijk aanwezig is.

Op grond van de tussen twee buurlanden bestaande nauwe economische betrekkingen werd in 1925 een Nederlands-Belgisch verdrag gesloten over de executie der vonnissen. In dat tractaat : 1) worden gemeenschappelijke bevoegdheden opgesteld ter vervanging, in de betrekkingen tussen de twee landen, van de inheemse regelen; 2) wordt de executie der vonnissen uit het andere land toegezegd bij vervulling van vijf door het verdrag opgesomde voorwaarden; 3) wordt een regeling gegeven voor erkenning van arbitrale vonnissen en authentieke akten; 4) wordt de erkenning geregeld van het ter woonplaats van de schuldenaar geopende faillissement.

Door Luxemburg is tot heden geen enkel accord gesloten over erkenning en executie van vonnissen, noch met België (ondanks de sedert 1921 bestaande Douane-Unie), noch met Nederland.

Samenvattend kan daarom gezegd worden dat vóór de tweede wereldoorlog de juridische samenwerking tussen de Beneluxlanden niet onderscheiden kon worden van de algemene juridische samenwerking en geen bijzondere vermelding verdiende.

De sedert 1944 door de Benelux-accorden geschapen economische en politieke toenadering zou echter het bewustzijn van de juridische gemeenschap der drie landen opnieuw wakker roepen. Ook is sedert enkele jaren de juridische samenwerking in Benelux-verband een werkelijkheid geworden, die haar organische uitdrukking vindt in de werken van : 1) de Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland, en 2) de Belgisch - Nederlands - Luxemburgse Studiecommissie voor de eenmaking van het recht.

De Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland werd in 1947 opgericht

op initiatief van Prof. Van Dievoet (Leuven) en Prof. Meijers (Leiden). Luxemburg is er niet bij betrokken. Het is een private wetenschappelijke vereniging die op de steun van de Ministers van Justitie van beide landen mag rekenen. Zij telt 21 Belgische en 21 Nederlandse leden en omvat drie secties: Staatsrecht, Strafrecht, Privaatrecht. Zij streeft een driedubbel doel na: 1) in een streng wetenschappelijke geest een vergelijking tussen beide rechtstelsels opmaken en de oorzaken voor de verschillen opsporen; 2) op meer praktisch terrein, het voorbereidend werk leveren voor een eventuele unificatie; 3) op algemene wijze in beide landen de kennis van het andere recht bevorderen.

De Vereniging houdt een jaarlijkse vergadering die in elke sectie gewijd wordt aan de bespreking van een bepaald thema door de leden en enkele genodigden. Ter voorbereiding van de bespreking worden een Belgisch en een Nederlands prae-advies gedrukt. Het schema van de prae-adviezen is als volgt: eerst een inventaris van het geldend recht, daarna een vergelijking tussen beide rechtstelsels, met opsporing van de oorzaken voor de verschillen, speciale vermelding van de punten waar men zijn voordeel kan halen uit de ervaring van het ander land, tenslotte een oordeel over wenselijkheid en mogelijkheid van unificatie.

De notulen van de besprekingen worden gepubliceerd in een Jaarboek, waarin ook opgenomen wordt een lijst van de tijdens het verlopen jaar in beide landen verschenen juridische uitgaven. In het eerste Jaarboek werd, ten gerieve van de Universiteitsbibliotheken in beide landen, de samenstelling aangeduid van een handbibliotheek Belgisch recht en een handbibliotheek Nederlands recht. Bovendien werd, op initiatief van de Vereniging, een vollediger collectie voor Nederlands respectievelijk Belgisch recht aangelegd te Brussel (Ministerie van Justitie) en Den Haag (Vredespaleis).

De tot op heden door de Vereniging behandelde onderwerpen waren de volgende:

1. in de afdeling Staatsrecht: de rechtsvorm der gemeentelijke en provinciale bedrijven, samenstelling en bevoegdheid van de Senaat, respectievelijk Eerste Kamer, de verordeningsmacht van bedrijfsorganisaties, staat van oorlog en noodtoestand, de bevoegdheid van de Raad van State;

2. in de afdeling Strafrecht: de psychopathen, de preventieve hechtenis, de strafbaarheid van rechtspersonen, de territoriale gelding van de strafwet, de regel non bis in idem;

3. in de afdeling Privaatrecht: de rechtspersonen, de handelszaak, de zakenverzekering, executeurs testamentair en vereffening van nalatenschappen.

In het werk van de Vereniging werden de praktische bekommernissen achteruit gesteld wegens de oprichting in 1948 van de Gemengde Commissie voor de eenmaking van het Recht. De Vereniging heeft zich dan ook vooral gericht op vergelijking *an sich*. Haar werk is nochtans niet helemaal zonder praktische weerklank gebleven, daar Prof. Meijers er op meer dan een punt zijn nut uit getrokken heeft bij het opstellen van het nieuw Nederlands Burgerlijk Wetboek. Maar als geheel genomen is het werk van de Vereniging toch hoofdzakelijk van wetenschappelijke aard geweest. In welke mate het werk van de Vereniging zijn stempel zal drukken op de rechtsleer in de beide landen, kan men nog niet zeggen. Toch kan reeds bemerkt worden, dat het werk van de Vereniging vrij weinig is bekend geworden buiten de kring van leden en genodigden.

Voor een betere publiciteit zou dus moeten gezorgd worden.

De Belgisch - Nederlands - Luxemburgse Studiecommissie voor de eenmaking van het recht werd in 1948 door de drie Ministers van Justitie opgericht met als doel « een zekere eenvormigheid in de rechtsbeginselen en een overeenstemming in de oplossingen tot stand te brengen ». Zij telt tien Belgische, tien Nederlandse en zes Luxemburgse leden. Met het oog op de studie van speciale onderwerpen kan zij beroep doen op deskundigen.

De Commissie is een raadgevend orgaan. Zij stelt ontwerpen van eenvormig recht op voor die gebieden die haar door de Ministers voorgelegd worden of die zij uit eigen beweging ter studie neemt, wat tot nu toe (op een uitzondering na) het geval is geweest.

De Commissie heeft zich verdeeld in een subcommissie voor burgerlijk recht en een subcommissie voor strafrecht. Het in de subcommissie verrichte werk wordt onderzocht door de Commissie *in pleno*, die tweemaal per jaar vergadert.

Het eerste door de Commissie opgestelde ontwerp is een eenvormige wet internationaal privaatrecht, waarvoor als grondslag genomen zijn de door Prof. Meijers met het oog op het nieuwe Nederlandse Burgerlijk Wetboek ondernomen studies. Het ontwerp werd door de Commissie goedgekeurd in de vorm van een verdrag met bijgevoegde eenvormige wet. Aldus werd de techniek gevolgd van de Geneefse Conferentie over wisselbrief en chèque. De eenvormige wet is bedoeld als een regeling van alle wetsconflicten die in de drie landen rijzen en niet alleen van die conflicten die tot de onderlinge Benelux-verhoudingen behoren. Het verdrag werd door de drie regeringen op 18 Mei 1951 ondertekend. Door Luxemburg werd het reeds geratificeerd, terwijl het in België en Nederland nog bij het Parlement aanhangig is. Het ontwerp getuigt van een praktische en universalistische geesteshouding en zal vermoedelijk een mijlpaal vormen in de geschiedenis van het internationaal privaatrecht. Zijn invloed heeft zich reeds in 1951 laten voelen in de Haagse Conventie tot oplossing van conflicten tussen nationaliteit en domicilie.

Het tweede door de Commissie voorbereide ontwerp is een Benelux-uitleveringsverdrag geweest. In dat ontwerp komt de tussen de drie landen bestaande nauwe solidariteit tot uiting in een voorstel om in de Benelux-verhoudingen de diplomatieke weg uit te schakelen ten gunste van een volledige behandeling door de rechterlijke instanties. Het ontwerp ligt ter studie bij de regeringen.

In 1952 heeft de Commissie twee ontwerpen afgewerkt: het ene over de verplichte aansprakelijkheidsverzekering in zake motorrijtuigen en het andere over de bedrogsdelicten. Het ontwerp over de verplichte aansprakelijkheidsverzekering streeft naar een beperkte eenmaking die niet verder gaat dan volstrekt onmisbaar is. Bij het Verdrag hoort niet een eenvormige wet die zonder verandering moet overgenomen worden, maar wel « gemeenschappelijke bepalingen » die de minimum-bescherming aanduiden, die door het recht van ieder land aan de slachtoffers van ongevallen moet verzekerd worden. Elke regering blijft aldus vrij de gemeenschappelijke bepalingen te vervangen door eigen bepalingen die verder gaan ten gunste van de benadeelden. Ook blijft elke regering vrij om op enkele in het Verdrag opgesomde punten (b.v. het verzekeringsbedrag) van de gemeenschappelijke bepalingen af te wijken. Het ontwerp vindt zijn oorsprong in een fragmentarische in België geldende regeling (verplichte aansprakelijkheidsverzekering

voor bepaalde vervoerders), in de Luxemburgse, Zwitserse en Duitse wetten, alsmede in de door het Istituto Internazionale per l'Unificazione del Diritto Privato voorbereide ontwerpen. Het houdt ook rekening met de door de verzekeraars in het leven geroepen internationale organisatie en gaat daarom uit van het bestaan van nationale verzekeringsbureaus, die aan de zich naar het buitenland begevende automobilist een internationaal verzekeringsbewijs afleveren op grond waarvan het bureau van het doorreisde land de verplichting tot vergoeding van de schade op zich zal nemen. Het ontwerp werd, na in de drie landen door deskundigen te zijn onderzocht, onlangs ondertekend.

Het ontwerp over de bedrogsdelicten is in de vorm van een eenvormige wet gesteld. De betrokken regeringen verbinden er zich echter niet bij verdrag toe, die wet in hun interne rechtsordening in te voeren. Men geeft er veeleer de voorkeur aan, dat de regeringen zich door eenvoudige wisseling van nota's er toe bereid verklaren het huidige interne recht in de nodige mate te wijzigen.

Tot zover de lijst van de door de Commissie in de vijf eerste jaren van haar bestaan behandelde onderwerpen. Andere onderwerpen liggen nog ter studie. Daaronder verdient het ontwerp tot oprichting van een Beneluxhof een bijzondere vermelding. Het opstellen van eenvormige wetten is niet voldoende om de rechtseenheid te waarborgen. Daartoe is ook vereist, dat de rechterlijke interpretatie van de een-gemaakte teksten in de drie landen dezelfde blijft. De oprichting van een Beneluxhof is echter een moeilijke onderneming zolang de drie landen politiek en rechterlijk gescheiden blijven. Het valt nog niet te voorzien, of de regeringen bereid zullen gevonden worden om een weg op te gaan, die toch slechts de logische uitbouw is van wat reeds aanvaard werd.

Onder dat voorbehoud hebben de beraadslagingen van de Commissie naar de volgende formule geleid. Er wordt voorgesteld een gemengd rechterlijk orgaan in het leven te roepen, waarnaar door de opperste landsrechtbanken betwistingen moeten verzonden worden telkens het gaat om de interpretatie van een eengemaakte tekst (of enkel als het gaat om de interpretatie van een tekst waarvoor die bevoegdheid aan het Hof bij afzonderlijk verdrag is toegekend). De door het Beneluxhof gegeven interpretatie bindt dan de bevoegde landsrechtbank.

De Commissie heeft gedurende haar vijf eerste jaren indrukwekkende arbeid verricht. De vruchten van haar arbeid zijn aan de regeringen voorgelegd en in de meeste gevallen reeds goedgekeurd. Positief recht zijn zij echter nog niet geworden. De vertraging is niet alleen aan de langzame parlementaire procedure te wijten. Ook moet men de moeilijkheden bedenken, die de regeringen ontmoeten als zij in het Parlement om de goedkeuring verzoeken van wettelijke normen die bij wijze van Verdrag ingevoerd worden. Zolang het om de regeling van internationale zaken gaat, is het Verdrag het normale procédé. Maar als het Verdrag er naar streeft eenvormig intern recht in te voeren, wordt de wetgevende bevoegdheid van het Parlement direct in het gedrang gebracht. Bij afwezigheid van het amenderingsrecht wordt de rol van het Parlement beperkt tot een blote goedkeuring van door anderen opgestelde teksten.

Het valt daarom licht te begrijpen, dat die handelwijze bij de parlementairen op misnoegen stuit. Toch is het de enige weg om een ware eenmaking van het recht te verzekeren op die gebieden waar zij als nodig

aangevoeld wordt. De moeilijkheid kan men slechts te boven komen door op een of andere wijze de Parlementen bij de voorbereiding van eenvormige wetten te betrekken. Met het oog op de verwezenlijking van de economische Benelux-Unie, waarbij talrijke problemen van gemeenschappelijk optreden rijzen, hebben de regeringen van de drie landen het inzicht te kennen gegeven een interparlementaire Benelux-raad in het leven te roepen ten einde in de drie Parlementen eenheid van opvatting te bevorderen. Die interparlementaire Raad zou men dan vóór de definitieve redactie van eenvormige wetten aan het woord kunnen laten komen. Zolang dat orgaan er niet is, hebben de drie regeringen er zich blijkbaar toe besloten geen verdragen tot het invoeren van eenvormig recht te ondertekenen zonder eerst op officiële wijze door contact met de bevoegde commissie het advies van het Parlement ingewonnen te hebben. Op deze weg ligt de oplossing. Daarbij zou aandacht moeten geschonken worden aan het procédé dat door de Belgische jurist Nicolai uitgewerkt werd bij de voorbereiding van het latere Nederlandse Burgerlijk Wetboek van 1838. Onlangs werd van dat procédé opnieuw gebruik gemaakt door Prof. Meijers bij de voorbereiding van het nieuw Nederlands Burgerlijk Wetboek. Het bestaat hierin, dat aan het Parlement een reeks vraagpunten van principiële aard voorgelegd worden, om daarna het technische redactiewerk te laten verrichten door juristen die zich daarbij laten leiden door de door het Parlement gegeven principiële antwoorden.

Bij een kritische waardering van het door de Commissie reeds gepresterde werk komt men onder de indruk van de in haar werkwijze bereikte elasticiteit. De behandelde onderwerpen behoren allen tot die materies die voor praktische en concrete eenmaking in aanmerking komen. In sommige gevallen zijn de voorbereide teksten er toe bestemd het thans geldende landsrecht te vervangen (b.v. de ontwerpen over internationaal privaatrecht, bedrogsdelicten, verplichte aansprakelijkheidsverzekering in zake motorrijtuigen), terwijl het er in andere gevallen om gaat specifieke Benelux-regelen in het leven te roepen in verband met de nauwe economische en culturele samenwerking tussen de drie landen, (uitlevering, territoriale gelding der strafwet, Beneluxhof). In sommige gevallen heeft de arbeid geleid tot een volledig eenvormige wet die langs een verdrag in het interne recht ingevoerd wordt (b.v. internationaal privaatrecht), terwijl in andere gevallen de eenmaking slechts gedeeltelijk verwezenlijkt wordt met vrijlating van bepaalde punten voor uiteenlopend landsrecht (b.v. de verplichte aansprakelijkheidsverzekering in zake motorrijtuigen). In andere gevallen nog is de eenvormige tekst niet meer dan een model, waar ieder land vrij blijft van af te wijken (b.v. bedrogsdelicten). Het verdient bijzondere lof, dat de Commissie bij haar arbeid aan een empirische methode de voorkeur gegeven heeft zonder zich aan postulaten te binden.

De juridische samenwerking in Benelux-verband is een recente ontwikkeling. In weinige jaren werd veel arbeid geleverd. Gewis heeft die samenwerking niet alle problemen kunnen omvatten die in de drie landen gerezen zijn. Het grootse ontwerp voor een nieuw Burgerlijk Wetboek blijft tot Nederland beperkt, terwijl België en Luxemburg afzijdig blijven. Maar aan de voorbereiding van het nieuw Nederlands Burgerlijk Wetboek kan het in Benelux-verband verrichte werk ten goede komen. Ook in België worden praktische actuele problemen, zoals de hervorming van het vennootschapsrecht, in zuiver nationaal verband ter studie genomen. Ook hier geldt het gevleugelde woord dat

grootse ondernemingen om te slagen bescheiden moeten beginnen.

Het naast elkaar bestaan van Vereniging en Commissie mag gelukkig genoemd worden. Zo wordt het mogelijk de wetenschappelijke rechtsvergelijking en de praktische eenmaking van het recht uiteen te houden.

Met het oog op de toekomst mogen wellicht twee voorstellen ter overweging gegeven worden. In de eerste plaats komt het wenselijk voor aan het werk van de Vereniging een grotere ruchtbaarheid te geven. Het verdient aanbeveling ten deze de Scandinavische praktijk te volgen. Hierbij wordt niet uit het oog verloren, dat de wetenschappelijke ernst en de kwaliteit van het gepresteerde werk alleen verzekerd kunnen blijven door het aantal leden van de Vereniging klein te houden. Maar naast het huidige werk zouden wel-

licht onder leiding van de Vereniging andere vergaderingen met grotere opkomst kunnen belegd worden om de gedachte van de juridische samenwerking in ruimer kring ingang te doen vinden. In de tweede plaats moet het probleem van de samenwerking tussen de Commissie en de nationale Parlementen grondig ter studie genomen worden om te komen tot een organieke oplossing, waardoor het principe van de eenmaking van het recht met de parlementaire bevoegdheden verzoend wordt.

De vervulling van die twee voorwaarden zal de juridische samenwerking in Benelux-verband ten goede komen. Wellicht bereikt zij dan in een nabije toekomst dezelfde vastheid en omvang als de Scandinavische samenwerking.

G. VAN HECKE.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 21 Juni 1954.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. de Bersaques.

Advocaat-Generaal : M. Mahaux.

Erkenning van een kind. — Werking van de erkenning door de vader ten aanzien van de moeder. — Overspelig kind. (artt. 335 en 336 B.W.)

Uit artikel 336 B.W. volgt, dat de erkenning van een kind door de natuurlijke vader gedaan met opgave van naam van de moeder, ten aanzien van deze gevolgen kan hebben, wanneer harerzijds een bekentenis bestaat, welke bekentenis door alle middelen in rechte mag worden bewezen. Die wetsbepaling vindt echter geen toepassing, indien de vader het kind niet mag erkennen wegens het in artikel 335 B.W. bepaalde verbod (overspelig kind).

Fontaine en De Muynck t/ Lhussier b.p.

Gelet op het bestreden arrest, de 5e Januari 1954 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Overwegende dat bij de bestreden beslissing alleen over burgerlijke belangen uitspraak wordt gedaan,

I. Over de voorziening van Fontaine Charles :

Over het eerste middel : schending van artikelen 334, 335, 336, 1317, 1318, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden arrest ontvankelijk heeft verklaard de vordering van de burgerlijke partij Lhussier Jenny, handelend als moeder en wettelijke voogdes van haar natuurlijke erkende minderjarige kinderen André, Daniël Henry en Jacques Henry;

dan wanneer het bewijs van de erkenning van de minderjarige kinderen door Lhussier Jenny niet is bijgebracht geweest met inachtneming van de vormen en voorwaarden voorgeschreven bij de in het middel aangeduide wetsbepalingen;

en dan wanneer het Hof van Beroep trouwens terecht bevindt dat nietig en ongedaan zijn de akten van erkenning van de minderjarige kinderen André-Daniël Henry en Jacques Henry door hun overspelige vader André Joseph Henry, naardien die erkenningen zijn geschied in de akten van geboorte van voormelde minderjarigen gedagtekend van Maart 1944 en 22 De-

cember 1945, terwijl het Hof desalniettemin aan die akten juridische gevolgen toekent waar het aanneemt dat de daarin door de moeder gedane aangifte geldt als impliciete erkenning, door Lhussier Jenny, van beide minderjarige kinderen;

en dan wanneer het Hof van Beroep, na bevonden te hebben dat de erkenning welke Lhussier Jenny de 4e Juni 1952 ten overstaan van de vice-consul van Frankrijk te Brussel heeft ondertekend, een nietige en onbestaande akte was, aan dezelve desondanks juridische gevolgen toekent :

Overwegende dat uit het bestreden arrest blijkt : ten eerste : dat wijlen André-Joseph Henry op de mairie van het 17e arrondissement te Parijs de 18e Maart 1944 in diens akte van geboorte als zijn natuurlijke zoon heeft erkend André-Daniël Henry, geboren de 18e Maart 1944, welke akte dezelfde dag werd opgemaakt, met aanduiding van Lhussier Jenny, als moeder van dat kind; ten 2e : dat Lhussier Jenny dat kind op voormelde mairie de 11e April 1944 erkend heeft, volgens de op de kant van de akte van 18 Maart 1944 aangebrachte vermelding; ten 3e : dat wijlen André-Joseph Henry op de mairie van het 17e arrondissement te Parijs de 23e December 1945 in diens akte van geboorte als zijn natuurlijke zoon heeft erkend Jacques Henry, geboren de 22e December 1945, welke akte de 23e December 1945 werd opgemaakt met aanduiding van Lhussier Jenny als moeder van dat kind; ten 4^e : dat Lhussier Jenny dat kind de 4e Juni 1952 ten overstaan van de vice-consul van Frankrijk te Brussel als haar natuurlijke zoon heeft erkend;

Overwegende dat het op Lhussier, aanlegster in de burgerlijke vordering, rustte het bewijs, ervan te leveren dat zij de wettelijke hoedanigheid bezat van natuurlijke moeder van André-Daniël en van Jacques Henry, in wier naam zij zich burgerlijke partij stelde, vermits die hoedanigheid uit kracht waarvan zij handelde, haar betwist werd;

Overwegende dat volgens de niet bestreden vaststellingen van de rechter over de grond, er generlei regelmatige akte van erkenning van de kinderen door Lhussier Jenny werd overgelegd;

Overwegende dat, aangezien André-Joseph Henry ten tijde van de verwekking der kinderen met een andere vrouw dan Lhussier Jenny in de echt verbonden was, de erkenning van die kinderen door Henry voormeld naar luid van artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek nietig is, daar zij uit een overspelige gemeenschap zijn geboren;

Overwegende dat uit artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek voortvloeit dat de erkenning, verricht door de natuurlijke vader met opgave van de naam der moeder, ten opzichte van dezelve gevolgen kan hebben, wanneer er harerzijds een bekentenis bestaat, welke bekentenis door alle rechtsmiddelen mag worden bezeugen;

Overwegende evenwel dat die wetsbepaling alleen toepassing krijgt wanneer de aanwijzing van de moeder uitgaat van de vader en dat in dezen zulks niet het geval is vermits die hoedanigheid van vader aan André-Joseph Henry door artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek wordt geweigerd;

Overwegende dat het middel gegrond is;

II. Over de voorziening van Demuyne André :

Overwegende dat aanlegger tot staving van zijn voorziening geen middel inroept;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest, voor zoveel daarbij over de vordering van verweerster .. tegen Fontaine uitspraak wordt gedaan; verwerpt de voorziening van Demuyne;

Gelast dat van onderhavig arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van Beroep te Luik;

Veroordeelt verweerster tot de helft der kosten en Demuyne tot de andere helft.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 11 Maart 1954.

Voorzitter : M. Vandermersch.

Raadshere-Verslaggever : M. Huybrechts.

Advocaat-Generaal : Mr Mahaux.

Advocaten : Mrs Resteau en Van Rijn.

Request-civil. — Betekenis van art. 481 Rv.

Betekenis van de woorden «indien zij niet of op ongeldige wijze zijn verdedigd geweest» in artikel 481 Rv.

Uit de Memorie van Toelichting bij dit artikel blijkt dat het werd overgenomen uit de Koninklijke Ordonnantie van 1667; in de oorspronkelijke redactie, zoals zij door de samenstellers van deze ordonnantie was ontworpen, was nader bepaald dat de betrokken partijen geacht worden op ongeldige wijze te zijn verdedigd, «wanneer verzuimd is de voornaamste verweermiddelen in feite of in rechte naar voren te brengen, al werden de vonnissen en arresten op tegenspraak gewezen, in dier voege echter, dat het verzuim van die verweermiddelen aanleiding heeft gegeven tot de gewezen uitspraak en anders zou beslist zijn, waren de verweermiddelen naar voren gebracht.»

Al werden deze nadere bepalingen in de uiteinde-lijk aanvaarde tekst van de ordonnantie niet opgenomen, werden zij niettemin altijd beschouwd als zijnde «de uitdrukking van de bedoeling van de wet en een verklaring tot leiding van de rechter en voorkoming van misbruiken».

Naar de bewoordingen der wet is een verdediging dus ongelukkig, wanneer beslissende verweermiddelen in feite of in rechte zijn verzuimd, die, waren zij opgeworpen geweest, de rechter er toe zouden ge-

bracht hebben een andere uitspraak te doen.

Uit de uiteenzetting van de verslaggever voor het «Corps Législatif» op 17 April 1806 blijkt dat het request-civil strekt tot de herroeping hetzij van de gehele bestreden beslissing, hetzij van het deel, tegen hetwelk de vordering gericht is. De strekking van artikel 481 Rv. wordt in die zin verduidelijkt door artikel 482.

Belgische Staat (ministerie van Landsverdediging) t/
N.V. Les Domaines de 's Gravenwezel.

Gelet op het bestreden arrest, gewezen op 14 Juli 1952 door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het eerste middel : schending van de artikelen 97 der Grondwet en 481 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

doordat het bestreden arrest aangenomen heeft «dat het begrip der ongeldigheid van het verweer, door de wetgever aangenomen... geenszins verband houdt met de waarde of de volledigheid van het verweer» en onder meer op grond van die redenering het request-civil ongegrond verklaard heeft, doordat het arrest niet voldoende gemotiveerd is;

Overwegende dat artikel 481 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de Staat en de in het artikel vermelde onbekwamen machtigt bij wijze van request-civil de herroeping te vervolgen van de vonnissen en arresten, waarin zij partij zijn geweest «indien zij niet of op ongeldige wijze zijn verdedigd geweest»;

Overwegende dat uit de memorie van toelichting van dit artikel blijkt dat het werd overgenomen uit het oude recht, namelijk uit de koninklijke ordonnantie van 1667; dat in zijn oorspronkelijke redactie, zoals zij door de opstellers van voormelde ordonnantie was ontworpen, nader was bepaald, onder meer dat de betrokken partijen op ongeldige wijze zullen verdedigd geweest zijn, «wanneer verzuimd is de voornaamste verweermiddelen in feite of in rechte naar voren te brengen, al werden de vonnissen en arresten op tegenspraak gewezen... derwijze nochtans dat het verzuim van die verweermiddelen aanleiding heeft gegeven tot de gewezen uitspraak en anders zou zijn beslist, waren de verweermiddelen naar voren gebracht»; en dat, zo deze nadere bepalingen in de definitief aangenomen tekst der ordonnantie niet werden ingelast, zij niettemin immer werden beschouwd als zijnde «de uitdrukking van de bedoeling van de wet en een verklaring die tot richtlijn dient voor de rechter en tot het voorkomen van misbruiken»;

Overwegende dat derhalve blijkt dat naar de bewoordingen van de wet een verdediging ongeldig is, wanneer beslissende middelen in feite of in rechte zijn verzuimd, die, waren ze opgeworpen geweest, de rechter er toe gebracht zouden hebben een andere uitspraak te doen;

Overwegende dienvolgens dat, waar het beslist dat «het begrip der ongeldigheid van het verweer, door de wetgever aangenomen... geenszins verband houdt met de waarde of de volledigheid van het verweer, het bestreden arrest het bij het middel bedoeld artikel 481 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering heeft geschonden;

Overwegende dat het middel derhalve gegrond is; Over het tweede middel : schending van de artikelen 97 van de Grondwet en 481 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

doordat het bestreden arrest aanneemt, in de veronderstelling dat de slechte of onvolledige verdediging aanleiding geeft tot request-civil voor de onbekwame,

ten deze toch geen aanleiding bestaat tot request-civil, omdat het nagelaten middel van aard moet zijn om het winnen van het geding in zijn geheel te verzekeren, wat in deze zaak niet het geval is, daar het request-civil, slechts betrekking hebbende op zekere punten van het geschil, uitgesloten is;

Overwegende dat uit de uiteenzetting van de verlaggever voor het Corps Législatif op 17 April 1806 blijkt, dat het request-civil strekt tot herroeping hetzij van de gehele bestreden beslissing, hetzij van het deel, waartegen de vordering gericht is;

Dat artikel 482 de strekking van artikel 481 in die zin verduidelijkt;

Dat immers, naar luid van voormeld artikel 482, wanneer er slechts tegen een gedeelte van het vonnis aanleiding tot request-civil is, alleen dit deel van de beslissing zal herroepen worden, tenzij de andere delen daarvan afhankelijk zijn;

Dat derhalve het bestreden arrest, waar het verklaart dat er slechts aanleiding tot request-civil bestaat, wanneer het nagelaten middel, al was het beslissend, van aard was het winnen van het geding, in zijn geheel beschouwd, te verzekeren, artikel 481 geschonden heeft;

Dat het middel gegrond is;

Om deze redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van dit Cassatie-arrest zal gemaakt worden op de kant van het vernietigd arrest;

Veroordeelt verweerster in de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 5 November 1954.

Voorzitter: M. Eyben.

Raadsheren: M.M. Van Hal en Liard.

Advocaat-Generaal: M. Van der Perren.

Advocaten: Mrs Dierckx, R. Erkens en R. Bruneel.

Wegenverkeer. — Begrip: openbaar plein.

Een openbaar plein, waar rijdende weggebruikers voorkeur hebben op de voetgangers, in de zin van het verkeersglement, wordt gekenmerkt door het feit, dat het verkeer van voertuigen er in alle richtingen mogelijk is.

Smits t/ Turf.

Gelet op het beroep dd. 2 October 1953 regelmatig ingesteld tegen het vonnis door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen dd. 2 Juli 1953 gewezen en dat op 25 September 1953 betekend werd;

Overwegende dat de eis ertoe strekte schadevergoeding te bekomen, voor het ongeval haar op 4 Augustus 1952 te Antwerpen, op het Oud Arsenaalplein overkomen, waar zij aangereden en gekwetst werd door Smits Jozef, minderjarige zoon van appellant, die, met drie andere jongens, per fiets aan het rondrijden was;

Overwegende dat appellant staande houdt dat het Oud Arsenaalplein moet beschouwd worden als openbaar plein en dat de bereden weggebruikers er dienvolgens voorrang hebben op de voetgangers;

Overwegende dat appellant staande houdt dat het het verkeersreglement namelijk gekenmerkt wordt

door het feit dat het verkeer der voertuigen er in alle richtingen mogelijk is;

Overwegende dat het betwiste plein dit karakter niet vertoont, dat het niet gelijkvloers ligt met de rijwegen die erom heen lopen, maar een verhoogde oppervlakte is die dienst doet als marktplein en, buiten de markturen, als parkeerterrein voor autovoertuigen; dat het ontegensprekelijk aan het normaal verkeer onttrokken is; dat indien er af en toe opritten zijn, het is om toegang te geven aan voertuigen van marktlieden of aan weggebruikers die hun auto parkeren;

Overwegende dat de zoon van appellant zich derhalve slechts met gans bijzondere voorzichtigheid op het Oud-Arsenaalplein mocht wagen, dat hij nochtans zo onvoorzichtig was met die andere fietsers in waaier-vorm te rijden en aldus voor het slachtoffer een ernstig gevaar voor aanrijding uit te maken, als wanneer deze vrouw er zich aan verwachten mocht het plein op veilige wijze te doorkruisen;

Overwegende dat van weinig belang is te weten of geïntimeerde, zoals zij het beweert, in de rug door de wielrijder werd aangereden, of met hem in aanraking kwam door haar eigen beweging om naar rechts uit te wijken;

dat, in elk geval, de verantwoordelijkheid van de zoon van appellant vaststaat, gezien de plaats waar het ongeval zich voordeed;

dat, ten andere, geen fout aan geïntimeerde kan verweten worden;

.....

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 14 Juli 1954.

Voorzitter: M. Maraite.

Raadsheren: M.M. Verougstraete en Noest.

Advocaat-Generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs Hellebuck en Lercangée.

Burgerlijke rechtsvordering. — Hoger beroep. — Het beginsel der twee instantiën is niet absoluut. — Bevoegdheid van het Hof om bij niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep kennis te nemen van een wedereis tot schadevergoeding wegens tergend beroep.

Het beginsel der twee instantiën is niet absoluut. In de gevallen, dat krachtens artikel 464 Rv. of ingevolge akkoord van partijen een nieuwe eis aan het oordeel van de rechter in hoger beroep is onderworpen, is de uitspraak daarover niet vatbaar voor hoger beroep.

Indien het hoger beroep niet ontvankelijk is, mag het Hof een wedereis tot schadevergoeding wegens tergend beroep niet beoordelen, zo het daartoe zou moeten beslissen over de grond van de zaak, waarvan het, wegens de niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep, niet kennis mag nemen. Dit is echter anders, indien het tergend en roekeloos karakter van het beroep af te leiden is uit de miskenning van de regelen van rechtsvordering in zake hoger beroep.

Hellebuck t/ Hanssens - Baar.

Overwegende dat het beroep tijdig werd ingesteld en regelmatig is naar de vorm;

Overwegende echter dat het bestreden vonnis in

tweede en dus in laatste aanleg gewezen werd; dat het beroep dienvolgens onontvankelijk is;

Overwegende dat appellant vruchteloos opwerpt dat zijn tegeneis, die eerst vóór de Rechtbank van eerste aanleg ingesteld werd, slechts één graad van juridictie heeft doorstaan; dat de regel van de dubbele graad van juridictie in ons recht niet absoluut is; dat nl. in de gevallen, zoals het onderhavige, waar een nieuwe eis bij toepassing van artikel 464 B.W. of bij gemeen akkoord door partijen aan de beroepsrechter onderworpen wordt, de uitspraak, die in graad van beroep tussenkomt, voor geen tweede beroep meer vatbaar is; dat artikel 464 B.W. algemeen door de rechtsleer en de rechtspraak in deze zin wordt uitgelegd;

Overwegende dat geïntimeerden 10.000 frank schadevergoeding vorderen wegens tergend en roekeloos beroep;

Overwegende dat, wanneer het beroep onontvankelijk is, het Hof een tegeneis tot schadevergoeding wegens tergend beroep niet mag beoordelen, indien daarvoor de grond van de zaak — waarvan, wegens de onontvankelijkheid van het beroep, het Hof geen kennis mag nemen — zou moeten beslecht worden;

dat echter in casu het tergend en roekeloos karakter van het beroep, volgens geïntimeerden, eenvoudig uit de miskenning van het procesrecht in zake beroep af te leiden is;

dat bewuste tegeneis in deze voorwaarden onontvankelijk is (R. P. D. B., v°, Demande reconventionnelle, n° 27, lid 2.; Arg. van artikel 35 wet 25 Maart 1876);

dat hij ook — minstens tot beloop van de hierna ex aequo en bono bepaalde som — gegrond is;

dat, indien appellant zijn beroep beperkt had tot de tegeneis, die hij vóór de Rechtbank ingesteld had, men zou kunnen aannemen dat hij over een rechtsregel gedwaald heeft — al zou dan nog de vraag rijzen of deze dwaling verschoonbaar is; maar dat appellant de aanmatiging heeft begaan beschikkingen te bestrijden, die de Rechtbank bij vroegere vonnissen dd. 4 Juli 1952 en 14 Januari 1953 — waarvan geen beroep — genomen had, en welke trouwens punten aangingen, die in eerste aanleg aan de beoordeling van de Vrederechter onderworpen waren geweest, alsof vonnissen mochten hervormd worden zonder in het verhaal beoogd te worden, en alsof er drie graden van juridictie bestonden;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer advocaat-generaal Matthys in zijn grotendeels eensluidend advies;

Wijst het beroep als onontvankelijk af;

Verwijst appellant om aan geïntimeerden, wegens tergend en roekeloos beroep de som van 5.000 frank te betalen, met de gerechtelijke intresten;

Verwijst hem bovendien in de kosten van de aanleg.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 5 April 1954.

Eerste Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : M.M. Vanden Abeele en Jacquart.

Advocaat-Generaal : M. Bohyn.

Advocaat : Mr Debra.

Strafrecht. — Veroorzaken van brand door schuld. — Medeplichtigheid. — Daderschap.

Artikel 519 W. v. S. stelt strafbaar elke onvoorzichtige verspreiding van vuur, waardoor de brand aan andermans goed wordt veroorzaakt, om het even of die verspreiding door de mens zelf geschiedt of door werktuigen of toestellen, die onder zijn toezicht zijn geplaatst.

Vonken, die veelal bij de werking van Dieselmotoren ontstaan, zijn «vuur» in de zin van artikel 519 W. v. S.

Medeplichtigheid onderstelt wilsovereenstemming en is daarom bij niet-opzettelijke misdrijven uitgesloten.

Wanneer twee verdachten door hun persoonlijke en zelfstandige onvoorzichtigheid de brand hebben veroorzaakt, dienen zij ieder als dader van het misdrijf te worden gestraft.

Openbaar Ministerie t/ De Vos en Ollivier.

Overwegende dat de twee verdachten en het Openbaar Ministerie tegen beiden tijdig en op geldige wijze in hoger beroep gekomen zijn;

Overwegende dat de strafverjaring gestuit werd door de dagvaarding, aan de verdachten betekend ten verzoeken van de heer Procureur-Generaal door deurwaarder Verkest, te Veurne, op 18 Mei 1951;

Over de grond van de zaak :

Overwegende dat artikel 519 W. v. S. elke onvoorzichtige verspreiding van vuur strafbaar stelt, waardoor de brand van een anders goed wordt veroorzaakt, om het even of die verspreiding door de mens zelf geschiedt of door werktuigen of toestellen, die onder zijn toezicht zijn geplaatst;

Overwegende dat vonken of spranken, die veelal bij de werking van Dieselmotoren ontstaan, ongetwijfeld vuur zijn in de zin van artikel 519 W. v. S.; dat hoe kortstondig ook het bestaan dier vonken weze, de uitlaatbuis langs waar ze zich naar buiten verspreiden, als vuur inhoudend moet worden aangezien;

Overwegende dat het feit zulke motor in werking te laten in de onmiddellijke nabijheid van graanmijten en hoevegebouwen zonder voldoende voorzorgsmaatregelen om het uitspatten van de vonken te beletten, namelijk zonder kap voorzien van voldoende kleine mazen op de uitlaat van de vergasser, dus wel beantwoordt aan de begripsbepaling van het misdrijf «door schuld veroorzaken van brand», zoals omschreven in artikel 519, i, f, W. v. S.;

Overwegende dat door het onderzoek en de behandeling der zaak vóór het Hof bewezen is gebleven, dat al de bestanddelen van dit misdrijf, zoals hierboven uiteengezet, bij de twee verdachten verenigd zijn;

Overwegende dat inderdaad uit die gegevens eerst en vooral blijkt, dat de brand wel ontstaan is door vuurspranken uit de vergasser van de tractor, die langs de uitlaatbuis op de schelven zijn terecht gekomen;

Overwegende dat ten aanzien van beide verdachten het wel een andermans goed is, waarvan de brand door hun onvoorzichtigheid werd veroorzaakt; dat

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

immers, zo Ollivier zelf eigenaar was van de schelven oogst en het landbouwalaam, de afgebrande schuur integendeel aan de Koninklijke Academie van België toebehoorde; dat hieruit nog volgt dat, zelfs indien De Vos de ondergeschikte geweest ware van de landbouwer Ollivier, en niet van de loondorser Doncke, hij, ook in de opvatting volgens dewelke de persoon van de ondergeschikte opgaat in die van de meester, volgens wiens onderrichtingen hij handelt, nog altijd de brand van een anders goed zou hebben veroorzaakt;

Overwegende dat de bewijsgrond tot niet toepasselijkheid van artikel 519 W. v. S., die verdachte De Vos meent te vinden in het verband tussen die wetsbepaling en artikel 557, 1°, W. v. S., hier niet dienend is, vermits dit verband alleszins beperkt is tot dit deel van artikel 519, dat buiten de grondslag van de onderhavige strafvordering ligt;

Overwegende dat ten onrechte nochtans het beroepen vonnis de tweede verdachte enkel als medeplichtige heeft veroordeeld;

Overwegende dat medeplichtigheid wilsovereenstemming onderstelt en dus uiteraard bij niet opzettelijke misdrijven is uitgesloten;

Overwegende dat vaststaat dat beide verdachten zich wel degelijk als daders aan de ten laste gelegde feiten hebben schuldig gemaakt;

Overwegende inderdaad dat zowel Ollivier, die om manschappen te sparen, de tractor met de vonken-spattende Dieselmotor in de gevaarlijke nabijheid van de schelven heeft doen plaatsen om tijdens het uitvoeren van het werk op die plaats gelaten te worden, als De Vos, die op dit verzoek is ingegaan, beiden, door hun persoonlijke en zelfstandige onvoorzichtigheid, door schuld de brand van oogst en schuur hebben veroorzaakt en dus ook ieder individueel als dader van het niet opzettelijk misdrijf dienen te worden gestraft (Haus. Droit pénal, n° 371, blz. 275);

Overwegende dat de aan De Vos opgelegde geldboete als de gepaste beteugeling voorkomt van het te zijnen laste bewezen misdrijf en naar het oordeel van het Hof Ollivier tot dezelfde straf moet worden veroordeeld; dat ook beide verdachten als schuldig aan hetzelfde misdrijf hoofdelijk in de kosten dienen te worden verwezen;

Om deze redenen,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak,

Gelet op de wetsbepalingen, in het beroepen vonnis aangehaald, met uitzondering van artikel 67 W. v. S., hier niet van toepassing, en anderzijds op de artikelen 140 wet van 18 Juni 1869, gewijzigd bij artikel 2, wet van 4 September 1891 en artikel 24, wet van 15 Juni 1935, al deze wetsbepalingen door de heer voorzitter op de terechtzitting aangehaald;

Alle verdere en of strijdige conclusies als ongegrond verwerpend;

Ontvangt het hoger beroep van de verdachten en dat van het Openbaar Ministerie; er op beslissend en rechtdoende met eenparigheid van stemmen;

Bevestigt het bestreden vonnis met deze wijzigingen dat beide verdachten als daders van het telastgelegde misdrijf veroordeeld worden tot een geldboete van 100 frank met 90 opdecimen, zijnde 1.000 frank, of een vervangende gevangenisstraf van een maand en hoofdelijk verwezen in de kosten van eerste aanleg.

Verwijst beide verdachten ook hoofdelijk in de kosten van hoger beroep.

NOOT: Verg. Verbreking, 29 Januari 1923, Pas. 1923, I, 174; 26 Februari 1934, Pas. 1934, I, 174; 9 November 1953, Pas. 1954, I, 170; R. D. P. 1953-'54, 406, met noot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

4 Februari 1954.

Voorzitter : M. De Necker.

Rechters : M.M. Moerenhout en Dujardin.

Advocaten : Mrs De Gryse en J. Coens.

1. **Verzekeringsrecht. — Onderlinge Verzekering. — Premievordering. — Verjaring : toepasselijkheid van art. 32 der wet van 11 Juni 1874.**
2. **Rekening-courant. — Tenietgaan van de oorspronkelijk zelfstandige vorderingen door schuldvernieuwing. — Saldo van de rekening-courant onderworpen aan de gewone dertigjarige verjaring.**

1. *Artikel 32 van de wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen is niet onverenigbaar met de onderlinge verzekering, daar deze wezenlijk berust op dezelfde grondgedachte als de andere verzekeringen, met uitzondering van het oogmerk om winst te maken. De korte verjaringstermijn van drie jaren is dan ook van toepassing op de vorderingen uit een overeenkomst van onderlinge verzekering.*

2. *De rekening-courant-overeenkomst is een overeenkomst, waarbij partijen bedingen dat alle verrichtingen tussen hen betreffende een bepaalde bedrijvigheid of een bepaalde zaak, zullen worden opgenomen in en geboekt op een enkele rekening, in dier voege dat deze verschillende verrichtingen hun zelfstandigheid verliezen om als debet- en creditartikelen op te gaan in een geheel, waarvan het bedrag eerst zal vaststaan als saldo bij het afsluiten der rekening.*

Het opnemen van een post in rekening-courant levert schuldvernieuwing op, daar iedere bijzondere schuld tenietgaat om op te gaan in de rekening, waarvan het saldo een nieuwe schuld is met andere kenmerken. De oorspronkelijk zelfstandige schulden, die in de rekening-courant zijn opgenomen, zijn niet meer onderworpen aan een afzonderlijke verjaring en op het saldo na het afsluiten der rekening is alleen de dertigjarige verjaring toepasselijk. Wanneer dus een verschuldigde verzekeringspremie is opgenomen in de rekening-courant, verjaart deze vordering niet meer door verloop van drie jaar.

De partij die een rekening-courant overeenkomst inroept, moet het bestaan daarvan bewijzen.

Busschaert t/ Antwerpse Verzekeringen tegen Oorlogsrisico.

Overwegende dat partij Busschaert verzet aantekent tegen een vonnis, verleend bij verstek door de Rechtbank van eerste aanleg alhier op 13 November 1952, waarbij verzetter veroordeeld werd om te betalen aan de S.A. « Antwerpse Verzekering tegen Oorlogsrisico » de som van 20.157,50 frank, zijnde 43.149,50 frank vervallen premïën min het bedrag van een vergoeding van 22.992 frank;

Overwegende dat verzetter zijn verzet grondt op de driejaarlijkse verjaring, toepasselijk op vorderingen, die spruiten uit een verzekeringscontract;

Overwegende dat verweerster op verzet laat gelden dat in zake de verjaring, voorzien door de wet van 11 Juni 1874 (artikel 32, uitgesloten is om reden van het bestaan tussen partijen van een lopende rekening;

Overwegende dat verzetter onder nummers 4278 en 8462 der polis, afgesloten op 21 Augustus 1952, een verzekering heeft aangegaan bij verweerster op verzet, samenwerkende maatschappij voor het dekken

van oorlogsrisico's, voor een hoofdsom van 1.500.000 frank op de hoeve, genaamd « Ferme de l'Abbaye », anciennement « Seigneurie du Mont d'Or », en van de hoeve, dit alles gelegen in de gemeente Wevelgem, tussen Wevelgem-plaats en de gemeente Lauwe;

Overwegende dat luidens artikel 1 der algemene voorwaarden « La société coopérative Anversoise », assurance contre risque de guerre, sur base mutuelle, qui a son siège à Anvers, a été fondée le 6 novembre 1939 et a pour but, au moyen de cotisations, d'indemniser dans la mesure du possible ses assurés des dommages de guerre, causées à leurs biens et intérêts, assurés à la Société »;

Overwegende dat luidens artikel 8: « ... dans les quinze premiers jours de chaque semestre les assurés doivent verser la prime de 10 ‰ du montant assuré avec un minimum de 50 franc, immédiatement après la clôture de chaque semestre a lieu éventuellement la perception des primes supplémentaires... Cette perception, qui comprend les frais d'indemnisation et d'encaissement, comporte au maximum 4 ‰ et doit être réglée dans les trente jours de la date d'émission de la quittance »;

Overwegende dat luidens polis 4278, catégorie B, de bijkomende premie 4 ‰ bedraagt en luidens polis 8462, catégorie C, 6 ‰ voor de goederen in deze polissen begrepen;

Overwegende dat de verzekering een overeenkomst is, waarbij de verzekeraar, tegen betaling van een vergelding — premie of omslag genaamd — zich verbindt aan de genietder der overeenkomst een zekere prestatie te bezorgen in geval van het verwezenlijken van zeker wel bepaald risico;

Overwegende dat de verzekering gesteund is op de wiskundige gegevens der wet der grote getallen, zodat een geheel van risico's zich onderling compenseren;

dat hieruit blijkt dat de associatie of vereniging aan de grond is van iedere aard van verzekering;

dat het enkel grondig verschil tussen onderlinge verzekeringen en andere de uitsluiting is van het winstbejag in het eerste type van verzekering (Van Eeckhout, « Assur. terrestres », blz. 42 en 55; R.P.D.B. t. I, « Assur. terrestres », blz. 518);

Overwegende dat, luidens artikel 2 van de wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen in het algemeen « de verenigingen van onderlinge verzekeringen beheerst worden door hun reglementen, door de algemene beginselen van het recht en door de bepalingen van titel X van het Wetboek van Koophandel, in zover zij niet strijdig zijn met dat soort van verzekeringen »;

Overwegende dat luidens artikel 32 dezer wet « elke rechtsvordering die uit een verzekeringspolis ontstaat, verjaard is na verloop van drie jaar, te rekenen van de gebeurtenis, die ertoe aanleiding geeft »;

Overwegende dat deze wettelijke bepaling niet onverenigbaar voorkomt met de onderlinge verzekering, daar deze in de grond op dezelfde conceptie gesteund is — met uitzondering van het winstbejag — als de andere soorten verzekeringen in het land en de wetgever, door het instellen van deze verjaringstermijn, voor alle verzekeringen in het algemeen, hem voldoende geacht heeft om alle rechtmatige belangen te vrijwaren;

dat de korte verjaring van drie jaar dus toepasselijk is op de vorderingen, ontstaan uit een polis van onderlinge verzekering (De Page, Dr. Civ., t.I. VII, blz. 1177, nota 1; Van Dievoet, Het Verzekeringswezen in België, blz. 127);

Overwegende dat verweerster op verzet echter beweert dat ter zake verjaring uitgesloten is, daar

partijen in rekening-courant of lopende rekening waren;

Overwegende dat de lopende rekening een overeenkomst is, waarbij partijen bedingen dat alle verrichtingen tussen hen, betreffende een bepaalde bedrijvigheid of een bepaalde zaak, zullen opgenomen worden in een enige rekening en erop geboekt worden, derwijze dat deze verschillende verrichtingen hun eenzelve verliezen, om opgeslorpt te worden als debiet- en kredietartikelen in een geheel, waarvan het bedrag maar zal vaststaan als saldo bij het afsluiten der rekening (Lyon Caen et Renaut, Dr. Comm., t. IV, n° 793; Fredericq, Dr. Comm., t. I, blz. 532);

Overwegende dat deze overeenkomst aanleiding geeft tot novatie of schuldvernieuwing, daar iedere bijzondere schuld verdwijnt en opgeslorpt wordt in de rekening, waarvan het saldo een nieuwe schuld, met verschillende kenmerken, vormen zal (Fredericq, Dr. Comm., t. III, blz. 534; R.P.D.B., I. I, V°, Comptecourant, blz. 533; Lyon Caen et Renaut, Dr. Comm., t. IV, n° 823; Thaller, Dr. Comm., n° 1664; Beroep Gent, 17 December 1868, Pas. 1869, II, 291; Beroep Luik, 6 November 1890, Pas. 1891, II, 94);

Overwegende dat de verschillende inschulden, in de lopende rekeningen opgenomen, hun eenzelve verliezen (Thaller, Dr. Com., n° 1165; Lyon Caen, Dr. Comm., t. IV, n° 826; Fredericq, Dr. Comm., t. I, n° 554) en daardoor zelf niet meer vatbaar zijn voor een afzonderlijke korte verjaring, de verjaring van dertig jaar alleen toepasselijk zijnde op het saldo na afsluiten der rekening (Fredericq, Dr. Comm., t. I, n° 553; Lyon Caen, Dr. Comm., t. IV, n° 825 en 852; Thaller, Dr. Comm., n° 1664);

Overwegende dat dus, indien een verschuldigde verzekeringspremie opgeslorpt wordt in een lopende rekening, deze schuldvordering niet meer verjaren zal met drie jaar, maar onderhevig wordt aan de verjaring, toepasselijk op het saldo;

Overwegende echter dat de rekening-courant, een overeenkomst zijnde, de samenlopende wil der partijen vergt;

Overwegende dat verweerster op verzet, welke zulkdanige overeenkomst inroept, het ontstaan ervan moet bewijzen;

Dat zij aan dit bewijs te kort komt;

Dat nooit verzetter ondubbelzinnig overeengekomen is dat alle verrichtingen tussen partijen, spruitende uit de verzekeringsovereenkomst, zouden maar artikelen vormen, geboekt op een enkele rekening, waarvan, na afsluiting, het saldo alleen eisbaar zou zijn;

Overwegende dat men niet de lopende rekening mag verwarren met de wettelijke schuldvergelijking, welke van rechtswege intreedt tussen zekere, bare en eisbare schulden;

Dat derhalve geen de minste gevolgtrekking zou kunnen afgeleid worden uit het feit dat het bedrag van een vastgestelde en eisbare schadevergoeding afgetrokken werd van het bedrag der verschuldigde en vervallen premien, bij ontstentenis van het « animus » of wil al de verrichtingen, ook toekomstige, in een enkele rekening op te slorpen;

Overwegende dat de verjaringstermijn der premien begint te lopen vanaf de dag van hun eisbaarheid;

Overwegende dat de vordering ingesteld werd op 8 Juli 1952;

Dat al de premien, waarvan betaling wordt gevorderd en vervallen vóór 8 Juli 1949, verjaard zijn;

Overwegende dat blijkt uit de dagvaarding dat de laatste gevorderde premie vervallen is sedert 18 September 1945;

Overwegende dat al de premiën dus vervallen waren;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle verdere besluiten van de hand wijzende :

Verklaart het verzet ontvankelijk en gegrond;
Trekt het eerste vonnis in en opnieuw wijzende;
Verklaart de oorspronkelijke vordering verjaard;
Verwijst de S.A. «Antwerpse Verzekering tegen Oorlogsrisico» in al de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

12e Kamer. — 5 Juli 1954.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Emond.
Substituut-Procureur des Konings : M. Dumont.
Advocaten : Mrs Vervloet loco Maertens en Van Lierde.

Echtscheiding. — Onderhoudsplicht tussen de echtgenoten gedurende het geding tot echtscheiding. — Regeling bij de artt. 267 e.v. B.W. sluit gedurende het geding de toepassing van de art. 214 b.e.v. B.W. uit. — Verval van een vroeger krachtens artikel 214b door de Vrederechter verleende machtiging.

De betrekkingen tussen de echtgenoten gedurende het geding tot echtscheiding zijn geregeld bij de artikelen 267 e.v. B.W.; zo worden o.a. ten aanzien van de uitkering tot levensonderhoud door de ene echtgenoot aan de andere voorlopige maatregelen bevolen door de Voorzitter der Rechtbank; deze regeling is volledig, zodat de artikelen 214 b e.v. B.W. ten deze niet van toepassing zijn. Een vroeger krachtens artikel 214 b B.W. door de Vrederechter verleende machtiging moet derhalve worden ingetrokken.

De door de Vrederechter verleende machtiging kan ook niet dienst doen als titel van tenuitvoerlegging van het bevelschrift van de Voorzitter; de Vrederechter is immers niet eens bevoegd ten aanzien van de tenuitvoerlegging van zijn eigen vonnissen, dus zeker niet ten aanzien van beslissingen van andere Rechters.

Meert t/ Dierckx.

Gezien de voorafgaande procedure en namelijk in regelmatige vorm voorgebracht :

1) het vonnis waartegen beroep, op tegenspraak tussen partijen op 22 April 1954 door de Vrederechter van het kanton Wolvertem uitgesproken, vonnis waarvoor geen akte van betekening werd overgelegd;

2) de akte van beroep, op 8 Mei 1954 door de te Wemmel wonende deurwaarder Albert Waeyenberg betekend;

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is naar de vorm; dat zijn ontvankelijkheid overigens niet betwist wordt;

Overwegende dat geïntimeerde bij vonnis dd. 12 November 1953 gemachtigd werd om bij uitsluiting van appellant, haar echtgenoot, een som van 6.000 frank per maand in ontvangst te nemen op het loon van deze laatste;

Overwegende dat appellant sedertdien een geding tot echtscheiding om bepaalde redenen tegen geïntimeerde heeft ingeleid, en de heer Voorzitter van

deze Rechtbank op 15 Mei 1954 een bevelschrift betreffende de voorlopige maatregelen in verband met de eis tot echtscheiding uitgesproken heeft, appellant veroordelende om aan geïntimeerde een maandelijks onderhoudsgeld van 4.000 frank te betalen voor haarzelf en voor de kinderen, waarover zij het bewind heeft;

Overwegende dat intussen appellant met inachtneming van het inleiden der vordering tot echtscheiding, de intrekking van de machtiging, aan geïntimeerde de bij vonnis van 12 November 1953 verleend, gevraagd heeft; dat de eerste Rechter dit verzoek bij het bestreden vonnis van 22 April 1954 afgewezen heeft;

Overwegende dat de regeling van de betrekkingen tussen echtgenoten tijdens het geding tot echtscheiding op bijzondere wijze geschied is door de bepalingen van de artikelen 267 en volgende van het Burgerlijk Wetboek; dat namelijk de plicht tot het uitkeren van een onderhoudsgeld aanleiding geeft tot de voorlopige maatregelen, voorzien door afdeling II van hoofdstuk II, titel VI, boek I van het Burgerlijk Wetboek; dat deze maatregelen een eigen en volledig stelsel uitmaken, waarop de bepalingen van de artikelen 214b en volgende niet toepasselijk zijn;

Overwegende dat uit die beschouwingen voortvloeit dat appellant terecht de intrekking gevorderd heeft van de maatregel, door de Vrederechter op 12 November 1953 krachtens artikel 214 b getroffen; dat het instellen van een geding tot echtscheiding en het verzoekschrift, strekkende tot het bepalen van de voorlopige maatregelen een essentiële wijziging van de toestand der partijen medebrengen; dat inderdaad geïntimeerde uit de vordering tot echtscheiding het recht haalt de veroordeling van appellant te bekomen tot het uitkeren van een onderhoudsgeld, terwijl zij vóór dien slechts de in artikel 214 b bedoelde gerechtelijke machtiging kon verkrijgen;

Overwegende daarenboven dat het bevelschrift van de heer Voorzitter van deze Rechtbank aan geïntimeerde een uitvoerbare titel in zake onderhoudsgeld verleend heeft tot een beloop van 4.000 frank per maand; dat het vonnis van 12 November 1953 een overbodige herhaling zijn zou van die beslissing en te meer dient te worden ingetrokken daar het met een afhouding van 6.000 frank per maand, in tegenstrijd is met het bevelschrift;

Overwegende dat het vonnis van 12 November 1953 ook niet kan behouden blijven als middel van tenuitvoerlegging van het bevelschrift van de heer Voorzitter; dat de Vrederechter onbevoegd is omtrent de uitvoering van zijn eigen vonnissen en derhalve voorzeker onbevoegd nopens de uitvoering van de beslissingen van andere rechtsmachten; dat het dus onbegrijpelijk zou zijn dat een vonnis van de Vrederechter ter uitvoering van het bevelschrift van de heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg zou kunnen dienen;

Overwegende dat de hervorming van het vonnis, waarvan hoger, geboden is;

Om deze redenen,

De Rechtbank,
Rechtdoende op tegenspraak in hoger beroep;
Gehoord de heer Dumont, substituut-procureur des Konings, in zijn eensluidend advies;

Alle andere of tegenstrijdige conclusiën van de hand wijzende;

Ontvangt het beroep; verklaart het gegrond.
Doet derhalve het bestreden vonnis te niet.

Hervormende :

Verklaart het oorspronkelijk verzoek van appellant ontvankelijk en gegrond,

Beveelt de intrekking van de machtiging aan geïntimeerde verleend bij het vonnis van de Vrederechter te Wolveterm dd. 12 November 1953 om op grond van artikel 214 b van het Burgerlijk Wetboek een afhouding te doen op het loon van appellant bij zijn werkgever, de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, Leuvense straat 17, te Brussel;

en dit vanaf de éérste uitbetaling, volgende op dit vonnis;

Verwijst geïntimeerde in de kosten van beide instanties.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 12 November 1954.

Voorzitter : M. Sury.

Advocaten : Mrs R. Donnet, Boelens en Mertens de Wilmars.

Burgemeester. — Orgaan van de Staat of van de gemeente. — Dagvaarding van de burgemeester « in abstracto ». — Vordering niet ontvankelijk.

Als gezagdrager kan de burgemeester in twee hoedanigheden beschouwd worden, nl. als orgaan van de Staat of als orgaan van de gemeente.

Indien de vordering niet steunt op schuld van de burgemeester persoonlijk, moet zij worden gericht tegen het openbaar lichaam, waarvan de burgemeester het orgaan is.

Het abstracte begrip « burgemeester » bezit geen rechtspersoonlijkheid en het is dus niet mogelijk tegen zodanige abstractie een veroordeling uit te spreken.

Deckx en cs. t/ Raes en burgemeester der stad Antwerpen.

Overwegende dat de eis strekt tot vergoeding der schade veroorzaakt in volgende omstandigheid : eerste aanlegger reed per motor op 30 Maart 1953, te 2 uur 's nachts op de steenweg van de Luchtbal naar Ekeren; op de duozitting was tweede aanlegster gezeten, derde aanlegger volgde op enige afstand met zijn eigen motor; op zeker ogenblik botste de motor van eerste aanlegger op een ledig vat, toebehorende aan eerste verweerder, die ter plaatse herstellingswerken uitvoerde; de tweede motor botste op de eerste en beide bestuurders vielen ten gronde, tweede aanlegster een derde aanlegger werden gewond;

Overwegende dat blijkens de stukken van de bundel een zeker aantal vaten verspreid lagen op de steenweg;

Overwegende dat de ledige vaten blijkens de elementen van de zaak opgestapeld werden door aangestelden van verweerder Raes, buiten de eigenlijke baan op daarnaast liggende weiden;

Overwegende dat er niet kon uitgemaakt worden wie de ledige vaten van de weiden op de steenweg had gerold, dat geen enkel element erop wijst dat zulks zou te wijten zijn aan het personeel van eerste verweerder;

Overwegende dat, met het opstapelen der vaten, zoals hoger omschreven, eerste verweerder een in zulke gevallen, normale handelwijze heeft toegepast en dat

hem geen verantwoordelijkheid uit dien hoofde kan ten laste gelegd worden;

Overwegende dat in de mate, waarin de eis gesteund is op een gebrek van de zaak (1384, al. 1, B. W.) namelijk het feit dat de vaten zich op de rijweg bevonden, dient opgemerkt te worden dat zelfs wanneer men dit feit als een gebrek van de zaak beschouwt, verweerder Raes geen verantwoordelijkheid treft, vermits bewezen is dat enige uren voor het ongeval de vaten in de weide, naast de baan gelegen, « langs de kant rechtstonden », hetgeen een gebrekkige opstapeling uitsluit, en dat het onbekenden waren — vermoedelijk soldaten — die ze verplaatst hebben, dat het optreden van deze onbekenden voor eerste verweerder het geval van heirmacht uitmaakt, dat hem van zijn verantwoordelijkheid in hoedanigheid van bewaker ontlast;

Overwegende dat tweede verweerder de ontvankelijkheid betwist van de tegen hem geformuleerde eis;

Overwegende dat aanleggers hun eis richten niet tot de fysieke persoon in concreto, die op het ogenblik der feiten burgemeester der stad Antwerpen was, maar wel tot de « heer burgemeester » in abstracto, als vertegenwoordigende het openbaar gezag en in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn ambt;

Overwegende dat de burgemeester als drager van het openbaar gezag, enkel kan beschouwd worden onder één dezer twee aspecten : orgaan van de Staat of orgaan van de gemeente;

Overwegende dat bij ontstentenis van enige aantijging van een « dolus » of een zware fout in hoofde van de burgemeester als concreet persoon de eis moet gericht worden tegen het openbaar bestuur van wie de burgemeester, in de gegeven omstandigheden, het orgaan is;

Overwegende echter dat dit openbaar bestuur, dat een rechtspersoon is en voor wiens rekening tweede verweerder handelde, niet in zake werd geroepen;

Overwegende dat het abstracte begrip « burgemeester » geen rechtspersoonlijkheid bezit en dat het niet mogelijk is tegen zulke abstractie enige veroordeling uit te spreken;

Overwegende dat de eis tegen tweede verweerder gericht dan ook als niet ontvankelijk voorkomt;

Om deze redenen,

De Rechtbank, na erover beraadslaagd te hebben; Alle andere en strijdige besluiten verwerpende;

Rechtdoende op tegenspraak,

Verklaart de eis gericht tegen eerste verweerder Raes ontvankelijk doch niet gegrond;

Verklaart de eis gericht tegen tweede verweerder niet ontvankelijk;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten van het geding.

NOOT : Over de in bovenstaand vonnis behandelde vraag zie Verbreking, 25 October 1951, R. W. 1952-1953, 7; Rechtb. Brussel, 17 Februari 1940, La Revue communale 1940-1945, blz. 1034; Rechtbank Luik, 29 Maart 1954, J. T. 1954, blz. 329 e.v.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 12 Juli 1954.

Voorzitter : M. Struye de Swielande.

Rechters : M.M. Colle en Janssens.

Advocaten : Mrs Hubéné en A. Standaert.

1. **Pacht. — Verpachting van andermans goed.**
2. **Erfenisrecht. — Recht van overneming krachtens de wet op de kleine nalatenschappen. — Voorwaardelijke onterving. — Bepaling van het wettelijk erfdeel in verband met de duur van de wettelijke verlengingstermijn van de pacht van een hofstede.**

1. *De verhuring van andermans goed is geldig tussen partijen, kan echter niet aan derden worden tegen-
geworpen. Indien het verhuurde goed eigendom
wordt van de verhuurder verkrijgt de huur haar
volle werking.*

2. *Krachtens de wet op de kleine nalatenschappen
mogen verscheidene erfgenamen gezamenlijk het
betrokken goed overnemen; daarbij is het zonder
belang of de overnemers al dan niet het goed zelf
in gebruik zullen nemen.*

*De erfgenaam, die weet, dat andere erfgenamen
het goed wensen over te nemen, moet geacht worden
van zijn recht om zelf het goed over te nemen
afstand te hebben gedaan doordat hij gedagvaard
heeft tot veiling (licitatie).*

*Bij de bepaling van de prijs, tegen dewelke de tot
de nalatenschap behorende hofstede kan worden
overgenomen moet worden rekening gehouden met
de wettelijke verlengingstermijn van een verpachting
van die hoeve.*

*Een voorwaardelijke onterving is geldig, indien
daardoor een doel wordt nagestreefd, dat niet in
strijd is met de openbare orde of de goede zeden.
Onverschillig is, of de voorwaarde in de vorm van
een bevel dan wel in die van een wens is uitgedrukt.*

*Bij bepaling van het aan de ontferde eigenaar
toekomend wettelijk erfdeel moet worden nagegaan
of de waarde van de hofstede is beïnvloed door de
duur van de wettelijke verlengingstermijn van de
pacht.*

Van Hecke t/ Cs. Van Hecke.

Overwegende dat de echtgenoten Henricus Van Hecke en Florentia Buysse overleden zijn te Zetvelde onderscheidenlijk op 30 Juli 1915 en 8 Juni 1953;

Overwegende dat de percelen land gelegen te Kluisen en er gecadastréerd sectie D, n^{rs} 58, 59, 60, 61 en ex 44, groot volgens de titel 1 Ha 91 a 50 ca, het eigendom waren van Florentia Buysse, die met ingang van 25 December 1950 een pacht heeft toegestaan aan haar zoon Gustaaf;

Overwegende dat het woonhuis met annexes en grond te Ertvelde, sectie C, n^{rs} 1092E en 1093E, groot 10 a 10 ca afhangt van de huwelijksgemeenschap Van Hecke-Buysse en dat wijlen Florentia Buysse in haar testament van 8 maart 1951 verklaarde «op de uitdrukkelijkste wijze» te «verlangen» dat het voornoemde goed aan dezelfde Gustaaf tegen 2.000 fr. per jaar meer de grondlasten in pacht zou gegeven worden voor 9 jaar vanaf haar overlijden; dat het testament verder luidt: «In geval een of meer mijner erfgenamen zich tegen dit verlangen moesten verzetten, dan ontfer ik deze van al hetgeen ik hem, haar of hen kan ont-
erven ingevolge de wet en geef ik het deel of de delen waarvan hij, of zij, zullen ontferd zijn, bij vooruitgifte,

buiten erfdeel en met ontslag van inbreng in mijne nalatenschap aan mijn voornoemde zoon Gustaaf Van Hecke;

Overwegende dat Gustaaf Van Hecke bij de heer Vrederechter de overneming vroeg krachtens de wet op de kleine nalatenschappen; dat de eiser weldra de onderhavige vordering inleidde, strekkende tot de scheiding en deling met voorafgaande licitatie; dat Gustaaf Van Hecke, bij besluiten, zijn vraag tot overneming herhaalde, maar dat de eiser met de tweede, derde, vierde, vijfde, tiende en elfde verweerders de overneming voorstaan, in hoofddorde door de eiser met de tweede, derde en vijfde verweerders, en in ondergeschikte orde door de tweede verweerder alleen;

Overwegende dat, zo de eiser weigert een pacht toe te staan op het hofstedeken, al de andere partijen verklaren de testamentaire wens van Florentia Buysse te willen naleven; dat de eerste verweerder het testamentair strafbeding wil zien toepassen;

1. *Omtrent de pacht van de hofstede :*

Overwegende dat Florentia Buysse met — minstens stilzwijgende instemming van haar mede-eigenaars — die trouwens haar nalatenschap hebben aanvaard — een pacht op het hofstedeken had toegestaan aan Gustaaf Van Hecke vanaf einde 1937, zodat de wettelijke verlengingstermijn van 9 jaar zou eindigen met 1955, om dan plaats te maken voor een onbepaalde wettelijke verlenging;

Overwegende dat al de verweerders verklaren een pacht van 9 jaar te rekenen van 8 Juni 1953 te willen toestaan; dat de verhuring van andermans goed geldig is tussen partijen, alhoewel niet tegenstelbaar tegenover de derden, zoals de eiser; dat deze pachtovereenkomst dus haar volle uitwerking zal krijgen zodra het goed ten volle toebehoort aan een of meerdere verweerders (De Page, IV, n^{rs} 509 en 510);

Overwegende dat het testament en deze overeenkomst zo dient uitgelegd, dat niet een nieuwe periode van eerste ingebruikneming ingaat op 8 Juni 1953, maar dat de lopende verlengingstermijn wordt uitgebreid tot 8 Juni 1962;

2. *Omtrent de overneming :*

Overwegende dat Florentia Buysse er geenszins aan gedacht heeft de voorkeur te geven aan Gustaaf Van Hecke;

Overwegende dat meerdere erfgenamen het goed gezamenlijk mogen overnemen (R.P.D.B., Tw Successions, n° 3043; Ernst, n° 80; Schiks en Van Isterbeek, IV, n° 705, bl. 300; De Zegher, n° 4, bl. 82); Kluyskens, Erfenissen, n° 78, bl. 100, letter e; — anders : De Page, IX, n° 1064); dat niet dient onderzocht of de overnemers het goed zelf zullen betrekken en uitbaten (De Page, IX, n° 1063; Verbr. 6 Dec. 1945, Pas. 45, i. 284; noot Pirson, J. T. 1946, 124; Piret, Rev. prat. Not. 1950, 150);

Overwegende dat de eiser, die ingevolge het verzoek tot de heer Vrederechter wist, dat de overneming nagestreefd werd, door zijn dagvaarding in licitatie, noodzakelijk heeft willen verzaken aan het vermogen, zelf het goed te nemen;

Overwegende dat aan de besluiten van de partijen, die vertegenwoordigd zijn door Mr Verdonck, deze draagwijdte dient gegeven, dat in hoofddorde een gezamenlijke overneming wordt gevraagd, hetzij met, hetzij zonder de eiser, en slechts in volkomen ondergeschikte orde de overneming door de tweede verweerder alleen;

Overwegende dat het aandeel van de eiser in aanmerking dient genomen bij het berekenen van de meerderheid van de belangen, zodat de voorkeur dient gegeven aan de tweede, derde en vijfde verweerders;

Overwegende dat de overneming zal geschieden aan een prijs die er rekening mede houdt dat voor het hofstedecken de wettelijke verlengingstermijn duurt tot 8 Juni 1962, terwijl voor de andere percelen, gelegen te Kluizen de pacht is ingegaan op 25 December 1950;

Overwegende dat het wenselijk voorkomt onmiddellijk een deskundige aan te stellen;

3. Omtrent het beschikbaar gedeelte :

Overwegende dat een voorwaardelijke onterving geldig is, indien zij, zoals terzake, een doel nastreeft, dat geenszins strijdig is met de openbare orde of de goede zeden (De Page, VIII, n° 1321-B), onverschillig of die voorwaarde onder de vorm van een bevel, dan wel van een wens werd uitgedrukt;

Overwegende dat, zoals boven reeds uiteengezet, de eiser alleen zich verzet tegen de testamentaire wens van Florentia Buysse, zodat hij alleen het beschikbaar deel zal verbeuren;

Overwegende nochtans dat het aan de eiser voorbehouden gedeelte zal dienen berekend, alsof de wettelijke verlengingstermijn van negen jaar voor het hofstedecken eindigt met 1955, om dan verder onbepaald wettelijk verlengd te worden; dat de deskundige dus zal dienen na te gaan of de waarde van de hofstede wordt beïnvloed door de duur van de wettelijke verlengingstermijn en desgevallend de twee bedragen zal moeten ramen;

Overwegende dat Florentina Buysse nooit het inzicht heeft gehad zowel het beschikbaar deel als de pachtverlenging te bezorgen aan Gustaaf Van Hecke, maar wel het ene bij gebreke aan het andere; dat het verbeurde beschikbaar deel dus aan al de, met de pachtverlenging instemmende erfgenamen, toekomt;

Op deze gronden,

De Rechtbank :

Gelet op de artikelen 2, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935;

Alle andere besluiten verwerpend;

Beveelt dat ten verzoeken van de meest gerede partij en in het bijzijn van de andere partijen — of deze behoorlijk opgeroepen — door het ambt van de notarissen Lefevere de ten Hove en D'Havé, onderscheidelijk ter standplaatsen Ertvelde en Kaprijke, de eerste de pen houdende, overgegaan zal worden tot de werkzaamheden van boedelbeschrijving, rekeningen, vereffening en verdeling van de huwelijksgemeenschap, die bestaan heeft tussen de echtgenoten Henricus Van Hecke en Florentina Buysse, alsmede van hun nalatenschappen;

Verstaat dat de werkzaamheden zullen plaats hebben overeenkomstig de bepalingen van de wet van 12 Juni 1816;

Stelt aan als gerechtelijk bewaarder de heer Verougstraete, notaris te Assenede, met opdracht de niet-verschijnende partijen te vertegenwoordigen, in hun plaats alle akten en processen-verbaal te tekenen, hun aandeel te ontvangen, er kwijting over te verlenen, hetzelfde te storten in de Deposito- en Consignatiekas en toe te stemmen in de doorhaling, doch enkel na betaling, van alle inschrijvingen, ambtshalve of anderszins genomen;

Laat de overneming van de bovenvermelde percelen

en hofstede toe aan Clement Van Hecke, Remi Van Hecke en Maria Van Hecke;

Zegt dat de overnemingsprijs zal bepaald worden met inachtneming van de op 25 December 1950 ingegane pacht van de percelen en van een verlengingstermijn tot 8 Juni 1962 voor de hofstede;

Zegt voor recht dat de eiser in de nalatenschap van Florentia Buysse slechts recht heeft op zijn voorbehouden gedeelte, dat echter zal berekend worden alsof de pacht van het hofstedecken wettelijk was verlengd voor een termijn lopende tot einde 1955, om dan verder onbepaald verlengd te worden;

Zegt dat het overblijvende deel van de nalatenschap van Florentia Buysse op gelijke voet zal verdeeld worden tussen de verweerders;

Stelt aan als deskundige de heer Van der Linden, notaris te Zelzate, met opdracht in een met redenen omkleed en onder eed bevestigd verslag :

A. de percelen te Kluizen te ramen, in acht nemend dat zij vanaf 25 December 1950 verpacht zijn,

B. het hofstedecken te Ertvelde te bezichtigen en 1° het te ramen, er rekening mede houdend, dat de eerste wettelijke verlengingstermijn pas eindigt op 8 Juni 1962,

2° te zeggen, of naar zijn oordeel de waarde groter zou zijn, moest de wettelijke verlengingstermijn eindigen met 1955, om dan plaats te maken voor de onbepaalde wettelijke verlenging;

3° desgevallend deze hogere waarde aan te duiden.

Bepaalt dat de kosten zullen gedragen worden door de boedel;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk rechtsmiddel en zonder borg, uitgenomen voor wat de kosten aangaat.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE GENT

6e Kamer. — 13 November 1954.

Voorzitter : M. Van Schoote.

Rechters : M.M. G. Colle en R. Soetaert.

O.M. : M. Tillekaerts.

Advocaat : Mr E. Dobbelaere.

Geneeskunde. — Begrip : « Onwettelijke uitoefening van de geneeskunde ».

De bewoordingen van de wet van 27 Maart 1853 tot verklaring van artikel 18 van de wet van 12 Maart 1818 mogen niet worden uitgelegd, alsof de uitoefening van de geneeskunde alleen onwettelijk zou zijn in de bij die verklarende wet uitdrukkelijk genoemde gevallen.

Het aanhoren van de klachten van de patiënt over welke ongesteldheid ook, gevolgd door onderzaging, bepaling van de oorzaken, aanraden van een geneesmiddel of toepassing van een bepaalde behandeling met de bedoeling de genezing te bevorderen of de oorzaak van de ongesteldheid weg te nemen, kan bezwaarlijk anders worden beschouwd dan als de uitoefening van de geneeskunde; daarbij is zonder belang of de toegediende middelen enkelvoudige substanties, kruiden of zelfs gewoon water zijn.

Het doel van de wet van 12 Maart 1818 is inderdaad niet een monopolie te verzekeren aan bepaalde personen, die de geneeskunde met erkende bekwaamheid uitoefenen doch « den heilzamen invloed daarvan op het leven en de gezondheid onzer onderdanen te bevorderen... » (Toelichting in Staatsblad 1818,

n° XVI). In een volstrekt onschadelijk behandeling kan gevaar zijn opgesloten voor de gezondheid, daar zij het tijdige en oordeelkundig ingrijpen van een bekwaam geneesheer kan verhinderen.

Openbaar Ministerie t/ P. R.

Verdacht van als onbevoegd persoon een tak van de geneeskunde te hebben uitgeoefend te;

Overwegende dat uit het vooronderzoek en de verhandelingen ter terechtzitting is gebleken, dat de feiten hierboven omschreven ten genoegen van rechte bewezen zijn;

Overwegende dat inderdaad vaststaat, dat de verdachte rond November-December 1951, na lichamelijk onderzoek, aan de moeder van Van Fleters Noël, die aan reumatiek leed, een pak kruiden heeft verkocht om daarvan thee te bereiden en haar daarna in haar woning twee maal door massage heeft behandeld;

dat hij kort nadien aan Werquin Cécile kruiden verkocht, bestemd om door haar moeder te worden opgesnoven en ingenomen tegen lamheid; dat hij in de loop van 1953 aan Bussche Gerard «gezondheidsthee» ten geschenke gaf, tegen maagpijn, en ten slotte in November 1953 de genaamde Duyck Rita, om het achterblijven van haar menses te bestrijden, aan een even potsierlijke als ingewikkelde behandeling onderwierp en haar aanraade twee maanden nadien terug te keren, wat ze niet deed;

Overwegende dat de verdachte aanvoert dat elk feit op zich zelf niet als uitoefening van geneeskunde kan worden aangezien, en dat in elk geval, van gewoonte, bestanddeel van het misdrijf, geen sprake kan zijn;

Overwegende echter dat de bewoordingen van de wet van 27 Maart 1853, die artikel 18 van de wet van 12 Maart 1818 interpreteert, niet mogen worden uitgelegd, alsof er slechts onwettig uitoefenen van de geneeskunde zou zijn in de gevallen, die deze uitleggende wet uitdrukkelijk beoogt (Verbr., 26 Maart 1928, pas. 1928, I, 125; Verbr., 18 Mei 1931, Pas. 1931, I, 169);

Overwegende dat het aanhoren van klachten over welke ongesteldheden ook, gevolgd door ondervraging, bepaling van de oorzaak en aanraden van een geneesmiddel of het toedienen van een bepaalde behandeling met de bedoeling de genezing te bevorderen of de oorzaak van de ongesteldheid weg te nemen, zoals ter zake is gebeurd, bezwaarlijk anders dan als uitoefening van een geneeskunde kan worden aangezien; dat het daarbij van geen belang is of de toegediende middelen om te genezen enkelvoudige substanties, kruiden of zelfs gewoon water zijn (verg. Rechtbank Turnhout, 23 November 1900, Pas. 1901, III, 207; Rechtbank Leuven, 2 Maart 1950, R.W. 1950-1951, kol. 629 en volg.);

Overwegende inderdaad dat het doel van de wet van 12 Maart 1818 niet is een winstgevend monopolie te verzekeren aan bepaalde personen, die de geneeskunde met erkende bekwaamheid uitoefenen, maar «den heilzamen invloed daarvan op het leven en de gezondheid onzer onderdanen te bevorderen...», zoals in de toelichting is gezegd (Staatsblad 1818, n° XVI); dat er gevaar voor de gezondheid kan schuilen in een volstrekt onschadelijke behandeling, omdat ze het tijdig en oordeelkundig ingrijpen van een bekwaam geneesheer kan verhinderen;

Overwegende dat uit de vastgestelde herhaling van de feiten mag worden afgeleid, dat de verdachte wel de gewoonte had als genezer op te treden, waarvan hij overigens de faam blijkt te hebben genoten;

Om deze redenen,

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak;
Veroordeelt verdachte tot een geldboete van 50 gulden, enz.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

9 November 1954

Voorzitter : M. Goris.

Referendaris : M. Naulaerts.

Advocaten : Mrs Posenae en Vroman.

1. **Apotheker. — Deze is koopman.**
2. **Oneerlijke mededinging. — De aansporing tot een boycotactie tegen een vakgenoot wegens prijsbederf is in casu niet onrechtmatig.**
3. **Deurwaarder. — Een deurwaardersbevinding is niet een wettelijk bewijsmiddel. — De bewijskracht daarvan als vermoeden is overgelaten aan het oordeel van de rechter.**

1. Een apotheker is tegenwoordig in de uitoefening van zijn beroep koopman, daar de verkoop van pharmaceutische specialiteiten de hoofdzaak is geworden, zodat de handelsbedrijvigheid geacht moet worden de voorrang te hebben gekregen boven de uitoefening van een beroep met wetenschappelijk karakter; het geheel van het apothekersbedrijf vormt een onderneming, die door de regelen van het handelsrecht wordt beheerst.

De wet van 19 Mei 1949, houdende oprichting van de Orde van Apothekers, heeft daaraan niets veranderd; uit de bespreking van het desbetreffende wetsontwerp, waarbij de nadruk werd gelegd op het feit, dat hoewel de verkoop van pharmaceutische specialiteiten het beroep van apotheker in de laatste jaren fel heeft doen evolueren, dit beroep niettemin zijn karakter van vrij beroep «behoudt», valt veeleer af te leiden, dat de wetgever het overwegen van de verkoop van specialiteiten heeft erkend en alleen een «volledige» commercialisatie van het beroep heeft willen voorkomen.

2. De Voorzitter moet alleen beantwoorden de vraag, of gedaagde middelen gebruikt, die in strijd zijn met de goede trouw en de eerlijkheid in het handelsverkeer, wanneer hij de leveranciers van zijn tegenpartij aanzet tot het stopzetten van alle leveringen, omdat zijn tegenpartij zich schuldig maakt aan prijsbederf.

Een contractuele tekortkoming kan geen aanleiding geven tot een vordering, gegrond op het K.B. van 25-12-1934. Op dit K.B. kan alleen steunen een vordering die haar grond vindt in een daad, welke in strijd is met de eerlijkheid in het handelsverkeer.

Een boycotactie tegen een vakgenoot is geoorloofd, wanneer zij door een vereniging wordt uitgeoefend tegen een harer leden als sanctie wegens het niet naleven van diens verbintenissen; de fabrikanten mogen dit middel ook tegen derden aanwenden, mits zij hiermede wettige doeleinden nastreven en niet arbitrair te werk gaan, enkel en alleen om een concurrent de uitoefening van zijn bedrijf onmogelijk te maken. Hieruit volgt dat ook de daad van een medelid of een concurrent, die de vakgenoten en fabrikanten tot zodanige boycot aanspoort, niet zonder meer onrechtmatig kan worden genoemd.

Indien de aansporingen tot boycot slechts bedoelen een vakgenoot er toe te bewegen zijn bedrijf op een

bepaalde wijze uit te oefenen, n.l. in hier voege, dat hij zich houdt aan de overeengekomen prijsregeling, zijn zij niet ongeoorloofd tenzij die prijsregeling zelf een ongeoorloofd doel mocht nastreven. De aansporing tot boycot moet slechts dan ontoelaatbaar worden geacht, wanneer zij uit loutere kwaadwilligheid geschiedt door een concurrent om de clientèle van een ander tot zich te trekken of eigen afzet te bevorderen.

3. *Een deurwaardersbevinding is niet een wettelijk bewijsmiddel; het staat wel is waar de rechter vrij zodanige bevinding als een vermoeden aan te nemen in zaken, waarin het bewijs door getuigen en vermoedens toelaatbaar is. De rechtspraak stelt doorgaans vertrouwen in zodanige bevinding wanneer zij louter materiële feiten betreft. Er bestaat echter geen aanleiding om het proces-verbaal van een deurwaarder als een deugdelijk bewijsmiddel te aanvaarden, wanneer het omstandige verklaringen van derden vermeldt en feitelijk er toe strekt het getuigenbewijs, dat door de wet aan zekere regels en vormen is onderworpen, door een vormloos, gemakkelijker en spoediger bewijsmiddel te vervangen.*

P.V.B.A. Apotheek Maryssael t/ Brus.

Gezien het geregistreerd exploit van dagvaarding dd. 21 October 1954;

Overwegende, dat de eiseres bij dagvaarding en conclusie van eis heeft gesteld: dat zij lid is van de V.Z.W. Reglementering Union-Spepha (Bond van Fabrikanten en Verdelers van gereglementeerde farmaceutische specialiteiten en producten) en zich tegenover die vereniging heeft verbonden het door haar opgemaakt reglement en de vastgestelde minimum prijzen na te leven; dat zij die prijzen naleeft; dat er onlangs een menigverscheid heeft bestaan, wat betreft de verklaring van de woorden « aflevering aan het publiek » in artikel 8, 3° van dit reglement, doch dat de eiseres zich onvoorwaardelijk heeft neergelegd bij de verklaring, welke 17 Juli 1954 door de Apothekersvereniging van Antwerpen aan die woorden werden gegeven; dat desniettemin staande de gedaagde, eigenmachtig optredend, verscheidene leveranciers van de eiseres, onder bedreiging van weerwraak, heeft gedwongen alle leveringen aan de eiseres stop te zetten, beweerende dat de eiseres zich niet houdt aan voormelde prijsregeling; dat de gedaagde zodoende streeft om de eiseres de uitoefening van haar bedrijf onmogelijk te maken; dat dit doel ongeoorloofd is en indruist tegen de eerlijkheid, welke in het handelsverkeer betaamt ten aanzien van een concurrent;

Dat de eiseres heeft gevorderd, dat de Voorzitter op grond van het K.B. n° 55 van 23-12-1934 de gedaagde zal verbieden de leveranciers van de eiseres door om het even welke stappen, maatregelen of bedreigingen voortaan nog te beïnvloeden en/of ze aan te zetten de bestellingen van de eiseres onuitgevoerd te laten, de eiseres zich voorbehoudend van de gedaagde schadevergoeding te eisen voor het reeds toegebrachte nadeel;

Overwegende, dat de gedaagde in de eerste plaats tot de onbevoegdheid van de Voorzitter heeft geconcludeerd, op grond dat hij, als apotheker, in de uitoefening van zijn beroep geen handelaar is;

Dat dit middel verdedigbaar was lang geleden, wanneer de persoonlijke bedrijvigheid van de apotheker en zijn wetenschappelijke kundigheden een overwegende rol speelden en als de voornaamste bestanddelen van zijn beroep konden worden aangezien; dat heden ten dage evenwel de verkoop van farmaceutische specialiteiten een zo overwegend karakter heeft genomen (ten bewijze waarvan de Reglementering Union-Spepha

kan volstaan) dat de commerciële bedrijvigheid moet worden geacht de voorrang te hebben gekregen boven het gestudeerd beroep en het geheel een onderneming vormt, die door de regelen van het handelsrecht wordt beheerst; (Van Ryn: Droit Commercial I, n° 66-67; Fredericq, I, blz. 70; Nouvelles. Droit Commercial I, v° Des Commerçants, n° 734; R.P.D.B. v° Commerce-Commerçants, n° 139)

Dat de Wet van 19 Mei 1949, houdende oprichting van de Orde der Apothekers, hieraan niet heeft getornd; dat uit de besprekingen van die wet, waarbij de nadruk werd gelegd op het feit, dat hoewel de verkoop van de farmaceutische specialiteiten het beroep van apotheker in de laatste jaren fel heeft doen evolueren, dit beroep nochtans zijn karakter van vrij beroep « behoudt », veeleer valt af te leiden, dat de wetgever het overwegend karakter van de verkoop van specialiteiten heeft erkend en alleen een « volledige » commercialisatie van het beroep heeft willen voorkomen;

Overwegende, dat de gedaagde in de tweede plaats een middel van niet-ontvankelijkheid heeft tegen-gevoerd, hierin bestaande: dat beide partijen een verbintenis hebben aangegaan jegens de « Union-Spepha » met betrekking tot het naleven van minimum-prijzen; dat de eiseres heeft toegegeven, dat zij in het verleden die verbintenis, al was het ook te goeder trouw, niet nauwgezet heeft nageleefd; dat derhalve om te kunnen nagaan, of de leveranciers van de eiseres gerechtigd waren om de leveringen op te schorten en de gedaagde gerechtigd was om die leveranciers daartoe aan te zetten, de rechter de verbintenissen spruitende uit de overeenkomst der partijen heeft te interpreteren; dat zodanige verklaring de perken van de bevoegdheid van de Voorzitter op grond van het K.B. van 23-12-1934 te buiten gaat;

Overwegende, dat de Voorzitter ten deze niet hoeft (en trouwens niet bevoegd is om) na te gaan, of de eiseres haar verbintenissen met betrekking tot de vastgestelde prijzen naleeft; dat hij alleen heeft te beantwoorden de vraag, of de gedaagde middelen gebruikt, welke in strijd zijn met de goede trouw en de eerlijkheid in het handelsverkeer, wanneer hij de leveranciers van de eiseres aanzet tot het stopzetten van alle leveringen, uit reden dat de eiseres zich schuldig maakt aan prijsbederf;

Dat er dienaangaande een onderscheid behoeft te worden gemaakt tussen de middelen, welke hun onrechtmatig karakter uitsluitend ontleenen aan contractbreuk aan zijde van de dader, en deze welke uiteraard of tezelfdertijd in het gezonde handelsverkeer ontoelaatbaar moeten worden geacht; (Van Ryn loc. cit., n° 216a);

Overwegende, dat het Huishoudelijk Reglement van de « Union Spepha », dat zo voor de gedaagde als voor de eiseres als leden van de Bond bindend is, in artikelen 10 tot 13 uitdrukkelijk bepaalt:

— dat ieder lid het recht heeft klacht in te dienen tegen al wie zich aan inbreuken op de prijsreglementering schuldig maakt;

— dat de klachten verband moeten houden met wel bepaalde feiten, die gesteund zijn op een begin van bewijs of op een omstandige uiteenzetting en, onder aanhaling van alle nuttige gegevens, schriftelijk moet worden gericht tot het Bestuurscomité van de Reglementering Union Spepha; dat het Bestuurscomité een onderzoek instelt, de partijen tracht te verzoenen en, bij ontstentenis van accoord, al de geschillen bij de Scheidsrechtelijke Raad aanhangig maakt; dat de procedure voor die Raad en de sancties, welke deze mag toepassen, omschreven zijn in artikelen 28, 29 en 30 van de Statuten van de « Union Spepha »; dat de Raad

slechts de volgende sancties kan uitspreken: voor iedere inbreuk, het vergoeden van de kosten van onderzoek en van vaststelling, het betalen van een boete van 500 tot 5.000 fr. voor de eerste inbreuk en van 1.000 tot 25.000 fr. voor iedere nieuwe inbreuk, de publicatie van de uitspraak en, in geval van recidive, het stopzetten van de gereguleerde producten van de Union-Spepha voor een tijdperk, dat 13 maanden niet mag overschrijden, in welk geval de beslissing en de naam van de overtreder in de beroepsorganen worden bekendgemaakt;

Dat uit het vorenstaande valt af te leiden, dat de gedaagde als lid van de Union-Spepha alleen gerechtigd zou zijn om, in geval van prijsbederf aan zijde van de eiseres, schriftelijk klacht in te dienen bij het Bestuurscomité van de Reglementering Union-Spepha en also een beslissing van de Scheidsrechterlijke Raad tot stand te doen komen, doch dat hij geenszins gerechtigd zou zijn om zich rechtstreeks tot de leveranciers van de eiseres te wenden en deze aan te zetten tot het stopzetten van alle leveringen; dat zodanig stopzetten uitsluitend door de Scheidsrechterlijke Raad kan worden bevolen en dan nog maar in geval van recidive;

Dat, mocht derhalve de gedaagde gehandeld hebben zoals door de eiseres wordt beweerd, hij stellig zijn verbintenissen jegens de Union-Spepha en zijn medeleden niet naar behoren zou hebben vervuld, doch dat die contractuele tekortkoming geen aanleiding kan geven tot een vordering gegrond op het K.B. van 23-12-1934; (V. 25-11-1943, Pas. 1944, I, 70; Brussel 7-2-1948, Pas. 1948, II, 48; Vr. Brussel, 22-3-1951, J.C.B. 1951, bl. 265);

Overwegende, dat de eiseres heeft betoogd, dat haar vordering niet is gegrond op een contractuele tekortkoming, « nu er geen enkele verbintenis of reglementering tussen partijen bestaat »; dat zij zich hierbij kennelijk heeft vergist, nu zijzelf en gedaagde door het ondertekenen van een contract met Union-Spepha verbintenissen jegens de medeleden, dus ook onderling, hebben aangegaan en, in geval van tekortkoming, door de medeleden vóór de bevoegde instantie kunnen worden aangesproken (Statuten Union-Spepha, art. 28; Huishoudelijk Reglement art. 10);

Dat evenwel de door de eiseres aangeklaagde handeling terzelfdertijd een tekortkoming aan een contractuele verplichting en een daad in strijd met de eerlijkheid in het handelsverkeer zou kunnen uitmaken; dat in zulk geval het de eiseres zou vrijstaan de vordering, gegrond op het K.B. van 23-12-1934 in te stellen (V. 25-11-1943, Pas. 1944, I, 72; Gent 25-4-1949, R.G.A.R. 1949, 4539 en noot);

Overwegende, dat de aangeklaagde handeling niet uiteraard als een daad in strijd met de eerlijkheid in het handelsverkeer kan worden aangemerkt;

Dat het aan vakgenoten in een bepaalde tak van handel vrijstaat zich aaneen te sluiten ter behartiging van de belangen van hun bedrijf en tot behartiging van die belangen ook kan behoren het vaststellen van minimumprijzen; dat de eiseres volmondig heeft toegegeven, dat de prijsregeling van Union-Spepha voor haar bindend is en op zich zelf niets ongeoorloofds bevat;

Dat het in het algemeen een groep van personen ook vrij staat onderling te besluiten bepaalde personen van de handel met hen, hetzij in bepaalde hetzij in alle artikelen, uit te sluiten; dat zodanige boycotatie geoorloofd is, wanneer zij door een vereniging wordt uitgeoefend tegen een medelid, als sanctie wegens het niet naleven van contractuele verbintenissen; dat de fabrikanten dit middel ook tegen derden mogen aanwenden, mits zij hiermede wettige doeleinden nastreven en niet arbitrair te werk gaan, enkel en alleen om een

concurrent de uitoefening van zijn bedrijf onmogelijk te maken (Fredericq II, n° 114; Van Ryn I, n° 225; Nouvelles dr. Int. I, v° Concurrence Déloyale, n° 362; R.P.D.B., v° Propriété Commerciale, n° 126);

Dat derhalve een boycotatie, als waarvan in het geding spraak is, niet zonder meer onrechtmatig kan worden genoemd; dat het gevolg hiervan is, dat ook de daad van een medelid of een concurrent, die de vakgenoten of fabrikanten tot zodanige boycot aanspoort, niet zonder meer onrechtmatig kan worden genoemd;

Dat, indien de aansporing tot boycot slechts bedoelt een vakgenoot er toe te bewegen (wil men: te dwingen) zijn bedrijf op een bepaalde wijze uit te oefenen, n.l. in dier voege, dat hij zich houdt aan de overeengekomen prijsregeling, zij niet ongeoorloofd is, tenzij die prijsregeling zelf een ongeoorloofd doel zou nastreven; dat de aansporing tot boycot slechts ontoelaatbaar moet worden geacht, wanneer zij door een concurrent, zonder enige reden, uit loutere kwaadwilligheid, wordt aangewend om de cliënteel van een ander tot zich te trekken of eigen afzet te bevorderen;

Dat, mocht zelfs de aangewreven handeling bewezen zijn, de eiseres in alle gevallen het ongeoorloofd karakter daarvan niet heeft aangetoond; dat niet is gebleken, dat de gedaagde uit loutere boosaardigheid en tot bevordering van zijn eigen debiet heeft gehandeld;

Dat er dienaangaande enkel kan worden vastgesteld, dat de eiseres enkel tegen de beweerde aanstoker is opgetreden, doch tegen de fabrikanten, die haar uitsluiting hebben uitgesproken en haar also zeer grote en steeds voortdurende schade berokkenen, geen enkel verhaal noch vóór de Scheidsrechterlijke Raad, noch vóór de gewone rechtsmachten heeft genomen, om aan een voor haar zo fnuikende maatregel een eind te doen stellen;

Dat de aansporing tot een daad bezwaarlijk ongeoorloofd kan worden geacht, zolang de daad zelve niet ongeoorloofd is gebleken; dat derhalve de eis, voor zover hij niet gegrond is op contractuele tekortkomingen, voornamelijk niet toewijsbaar is;

Overwegende, dat afgezien van de vorenstaande beschouwingen de eis nog behoeft te worden ontzegd, doordat het niet naar eis van rechten is bewezen, dat de gedaagde zich werkelijk aan de aangeklaagde handeling schuldig heeft gemaakt;

Dat de eiseres bij dagvaarding zeven van haar leveranciers heeft genoemd, welke door de gedaagde « gedwongen » zouden zijn geweest « onder bedreiging van weerspraakmaatregelen » alle leveringen aan de eiseres stop te zetten;

Dat vijf van die leveranciers, door een deurwaarder ondervraagd, diverse redenen hebben opgegeven (welke door de eiseres « uitvluchten » worden genoemd) waarom zij de bestellingen van de eiseres menen niet te moeten honoreren (eiseres niet in orde met de Apothekersbond — vrijheid van zaken te doen — weigering van zakelijke relaties met nieuwe afnemers, of met niet aangeslotenen); dat echter geen van die leveranciers de gedaagde als aanstoker heeft genoemd; dat, aangenomen zelfs, dat de opgegeven redenen slechts uitvluchten zijn om een boycotactie, waarvoor men niet openlijk durft uitkomen, te verdoezelen, uit de overgelegde stukken in elk geval niet blijkt, dat zij, die aan het boycot deelnemen, zulks niet geheel vrijwillig doen en voor bedreigingen van de gedaagde zwichten;

Dat een enkele van de zeven fabrikanten aan de deurwaarder zou hebben gezegd, dat hij mondeling en onder bedreiging van sabotage van de gedaagde verbod

had gekregen voortaan nog artsenijen aan de eiseres te leveren, doch dat hij daarna een schriftelijke rechtzetting aan de deurwaarder heeft doen geworden, verklarende dat het een openbaar feit was, dat de eiseres een prijsbederfster was, en dat hij daarom de leveringen voorlopig had opgeschort;

Dat een deurwaardersbevinding niet behoort tot de wettelijke bewijsmiddelen; dat het de rechter, wel is waar, vrijstaat zodanige bevinding als een vermoeden aan te nemen in zaken, waarin het bewijs door getuigen en vermoedens toelaatbaar is; dat de rechtspraak er doorgaans vertrouwen in stelt, wanneer zij louter materiële feiten inhoudt; doch dat er geen aanleiding bestaat om een proces-verbaal van deurwaarder als een deugdelijk bewijsmiddel te bestempelen, wanneer het omstandige verklaringen van derden vermeldt en feitelijk er toe strekt het getuigenbewijs, dat door de wet aan wel bepaalde regels en vormen is onderworpen, door een vormloos, gemakkelijker en spoediger bewijsmiddel te vervangen; dat dit te meer klemmt in een geval, zoals het onderwerpelijke, waar de eis slechts het prelude is tot een vordering tot schadevergoeding, welke door de eiseres bij dagvaarding bereids op meer dan één miljoen werd begroot (R.P.D.B., v° Huissier, n° 130 & sqq; ibid. v° Propriété commerciale, n° 131-132; Nouvelles loc. cit., n° 475);

Om die redenen,

Gezien artikelen 2, 34 en 40 van de wet van 15 Juni 1935;

Wij, René Goris, Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, zetelend overeenkomstig de regelen van de rechtspleging in zaken van kortgeding en uitspraak doende op grond van het K.B. n° 55 van 23-12-1934, bijgestaan door M. Naulaerts, adjunct-Referendaris, verklaren ons bevoegd om van de eis kennis te nemen, voor zover hij niet is gegrond op contractuele verhoudingen tussen partijen; verklaren hem vooralsnog niet gegrond; verwijzen de eiseres in de proceskosten.

WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN

28 Juli 1954.

Voorzitter : M. Blocquaux.
Juridisch Bijzitter : M. Van Meel.
Advocaat : Mr P. de Schrijver

Bediendencontract. — Verjaring. — Vermoeden van berusting door de bediende, lid van de ondernemingsraad, in zijn ontslag.

De vordering van een bediende, wiens loon meer bedroeg dan 72.000 frank, tegen zijn werkgever tot schadevergoeding wegens onrechtmatig ontslag verjaart eerst na vijf jaar, te rekenen van het einde van de dienstbetrekking.

Het verzoek om wederopneming overeenkomstig artikel 21, par. 5, van de wet van 20 September 1948 (gew. 18 Maart 1950) behoeft niet noodzakelijk bij aangetekende brief te worden gedaan; het verzoek kan rechtsgeldig in iedere andere vorm geschieden.

Indien de bediende echter op generlei wijze binnen dertig dagen na zijn ontslag om zijn wederopneming heeft verzocht, is zijn recht op schadevergoeding vervallen, omdat hij dan moet vermoed worden in het ontslag te hebben berust.

Vandenplas t/ Nouvelles Huileries Anversoises N.V.

Overwegende dat verweerster vooraf opwerpt dat aanlegger niet regelmatig is vertegenwoordigd;

dat er geen reden voorhanden is om de heer K. Rolus, syndicale vrijgestelde, niet als volmachtdrager te aanvaarden (zie vonnis Arbeidsgerecht Antwerpen, werkliedenkamer, inzake Verstraten t/ Van der Auweraa, dd. 28 Juli 1954);

Overwegende dat aanlegger, welke als bediende in dienst was van verweerster aan een maandloon van 6.100 frank, op 28 Januari 1952 opgezegd werd tegen 31 Augustus 1952 en zulks na 28 jaren dienst;

dat aanlegger, als lid van de ondernemingsraad van verweerster, zich beroept op artikel 21, par. 5 en 6, der wet van 20 September 1948, gewijzigd door de wet van 18 Maart 1950 en aanspraak maakt op een schadevergoeding gelijk aan 24 maanden loon of 146.000 frank;

Overwegende dat verweerster vooreerst opwerpt dat de eis verjaard is om reden dat er meer dan een jaar zou zijn verlopen tussen het ogenblik waarop de vooropzeg werd gegeven en de oproeping in verzoening;

dat waar aanlegger een loon verdiende van meer dan 72.000 frank, elke eis gebaseerd op het dienstcontract dat hem met verweerster bond, slechts verjaard is na vijf jaar, te rekenen van het beëindigen van het dienstcontract;

dat er derhalve geen verjaring is;

Overwegende dat verweerster vervolgens opwerpt dat aanlegger berust heeft in de gegeven opzeg, daar hij nooit tegen de opzeg heeft geprotesteerd en binnen de 30 dagen na zijn ontslag niet om wederopneming heeft verzocht;

dat aanlegger geen bewijs voorbrengt van deze bewering en ook geen aanbod van bewijs doet;

Overwegende dat aanlegger ten slotte betwist dat hij van zijn recht op schadevergoeding zou vervallen zijn omdat hij binnen de 30 dagen na zijn ontslag niet om zijn wederopneming zou hebben verzocht, overeenkomstig artikel 1, par. 5, der wet van 18 Maart 1950;

dat hij voorhoudt dat de voorgeschreven formaliteit geen essentieel karakter heeft;

dat waar aanlegger opwerpt dat die formaliteit geen essentieel karakter heeft, hij daarin kan gevolgd worden voor zover daarbij verstaan wordt dat de aanvraag bij aangetekend schrijven tot wederopneming mag vervangen worden door een aanvraag onder iedere andere vorm;

dat echter moet aangenomen worden dat indien de bediende op generlei wijze binnen de 30 dagen na zijn afdanking om zijn wederopneming verzocht, vervallen is van zijn recht op schadevergoeding, omdat de bediende alsdan moet vermoed worden in de opzeg of het ontslag te berusten;

dat zulk vermoeden ter zake zeker bestaat, daar het eerste protest van aanlegger tegen zijn ontslag dateert van 7 Mei 1953, te weten de vraag tot oproeping in verzoening, hetzij meer dan een jaar na ontvangst van de vooropzeg en meer dan acht maanden na het beëindigen van het dienstcontract;

Om deze redenen,

Het Arbeidsgerecht van Antwerpen, alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, aanvaardt de heer K. Rolus als volmachtdrager en machtigt deze om de belangen van aanlegger te behartigen; verklaart de eis ontvankelijk doch ongegrond, wijst aanlegger er dan ook van af en verwijst hem in de kosten.

BIBLIOGRAPHIE

Dr M. P. A. MEISSEN : *Vergelijking van Belgisch en Nederlands Gemeenterecht*. — N. Samson N.V., Alphen a. Rijn, 1954. 181 p.

Buiten de activiteit van de Vereniging voor de vergelijkende studie van het Nederlands en het Belgisch recht, waaraan Prof. Van Hecke een hoofdartikel wijdt in het tegenwoordig nummer van het R. W., zijn er in de laatste tijd talrijke geschriften verschenen die de vergelijking van het recht der beide buurlanden tot voorwerp hebben. Naast het groot klassiek werk van Prof. Van Dievoet over « Het burgerlijk recht in België en Nederland van 1800 tot 1940 », zou ik nog willen wijzen op twee werken van Nederlandse geleerden, die uitgegeven werden in onze « Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek »: Prof. T. J. Dorhout-Mees, « Het Verzekeringsrecht in België en Nederland », en Prof. P. J. A. Adriani, « Vergelijking tussen Belgische en Nederlandse belastingstelsels », alsook op het in 1950 verschenen boek van Mr W. C. Van Oordt « Overheidsaansprakelijkheid in België en Nederland ». En nu heeft zopas Dr M. P. A. Meisen, burgemeester der gemeente Wateringen, een boek gepubliceerd over de « Vergelijking van Belgisch en Nederlands gemeenterecht ». Waar zoveel vraagstukken op het gebied van het gemeenterecht in beide landen van een brandende actualiteit zijn, zal voorzeker de vergelijkende studie van Dr Meissen in brede kring de aandacht op zich vestigen. Laten wij er onmiddellijk aan toevoegen dat zij ten volle deze brede belangstelling zou verdienen.

Het boek is voor dit zo oneindig uitgebreid onderwerp betrekkelijk beperkt en de tekst beslaat slechts een 150-tal bladzijden. De auteur legt er dan ook de klemtoon op dat het hem enkel te doen is geweest een algemene inleiding te geven tot de studie van het gemeenterecht in de beide landen en hij wijst er op dat de stof zo omvangrijk is dat elk hoofdstuk gemakkelijk tot een afzonderlijk boek zou kunnen uitgewerkt worden.

Reeds in 1892 had H. G. Hartman Jz. een studie geschreven over « Het gemeentewezen in Nederland en België », doch deze studie is haast volledig onbekend en heeft thans geen actuele waarde meer.

Het dient gezegd dat Dr Meissen in zijn poging om in grote lijnen de belangrijkste beginselen van het gemeenterecht in beide landen te schetsen voortreffelijk geslaagd is. Zijn boek getuigt van een uitgebreide kennis van de Belgische en Nederlandse literatuur, maar de auteur heeft ook een klare kijk op de werkelijkheid van het gemeentelijk leven.

Na een zeer beknopte algemene historische beschouwing, waarin enkel de onontbeerlijkste gegevens worden in herinnering gebracht om de ontwikkeling van het gemeenterecht in beide landen te grondvesten, bespreekt de auteur de bases van het huidige gemeenterecht, namelijk de Belgische Grondwet van 1831 en de Nederlandse van 1848 en dan verder de beide gemeentewetten, respectievelijk van 1836 in België en van 1851 in Nederland. Terloops vraagt de auteur zich hierbij af of het Belgisch recht ook de invloed zou ondergaan hebben van Thorbecke, die zoveel heeft bijgedragen tot het tot stand komen van de Nederlandse gemeentewet. Thorbecke was immers vóór de omwenteling van 1830 professor te Gent. Schrijver komt tot de conclusie dat voor België de invloed van Thorbecke onbestaand is. Thorbecke heeft voor Nederland zelf in grote mate gebruik gemaakt van de Belgische gemeentewet van

1836, doch evenzeer van de Franse gemeentewet van 22 Juli 1837.

Welk zijn nu de belangrijkste beginselen van het gemeenterecht in beide landen? In de respectievelijke grondwetten vindt de auteur overeenkomsten en verschillen. Doch wat in het een land niet in de grondwet te vinden is wordt meestal in de wet aangetroffen. Zo is b.v. de burgerlijke stand niet in de Nederlandse grondwet vermeld — wat wel het geval is in België — doch wel in de Nederlandse gemeentewet.

Een van de belangrijkste hoofdstukken van het boek van Dr Meissen is gewijd aan de bestuursorganen der gemeente. De wijze van samenstelling van de gemeenteraad, de verkiezingsregelen, het aantal der gemeenteraadsleden, het probleem van de onschendbaarheid, de aanstelling van schepenen of wethouders, de benoeming van de burgemeester en zijn bevoegdheid en al de bijkomende vraagstukken van bezoldiging, wachtgeld, pensioen, enz., over al deze problemen geeft elke bladzijde een overvloed wetenswaardigheden, die aan beide zijden van de grens voor vele beoefenaars van het administratief recht toch allerlei nieuws zullen brengen. Zo is het voorzeker niet algemeen gekend in België dat de Nederlandse gemeenteraadsleden genieten van de onschendbaarheid, wat in België niet het geval is; dat in Nederland het college van burgemeester en wethouders het primaire orgaan is voor de uitvoering van de wetten en besluiten, wat in België aan de burgemeester is voorbehouden; dat in Nederland de burgemeester een politiebevoegdheid heeft, die in grote mate in België aan het college is voorbehouden; dat in Nederland de burgemeester de gemeente in rechte vertegenwoordigt, terwijl zulks in België geschiedt door het college van burgemeester en schepenen. Men zou aldus kunnen voortgaan uit dit zo levende boek dozijnen en dozijnen voorbeelden aan te halen, die zowel de juristen als de personen, die in de praktijk staan van het gemeentelijk bedrijf, in de hoogste mate zullen interesseren.

Dr Meissen beperkt zich echter niet tot het vaststellen van de feitelijke verschillen; hij onderzoekt ook de wijze van formulering der regelen betreffende eenzelfde instelling in de beide wetgevingen en verstrekt aldus kostbare aanwijzingen die voor de toekomstige wetsevolutie van zeer groot nut zouden kunnen zijn.

Waar liggen de grenzen van de autonomie der gemeente? Wanneer dikwijls de termen der wet zeer verschillend zijn, hoever is er verschil vast te stellen in de werkelijkheid? De auteur gaat het na in verband met praktische vraagstukken, zoals de begrenzing van de verordenende bevoegdheid, de delegatie, enz.

Dat in Nederland zoals in België de financiële toestand van de gemeente het voorwerp is van gedurige zorg, weet iedereen. Hoe wordt er aan de geldnood van de gemeenten verholpen, welk is het mechanisme van begroting en rekening en op welke grondslagen is, in beide landen, het gemeentelijk belastingstelsel gegrondvest? Het is voorzeker vrijer in België, doch deze betrekkelijk grote vrijheid leidt zo gemakkelijk tot systeemloosheid. Waar de auteur het heeft over wenselijke herzieningen, onderlijnt hij dat er noodzakelijke samenhang moet zijn tussen het gemeentelijk belastingstelsel en dat van het rijk en van de provincie.

Het toezicht over de gemeentelijke bedrijvigheid, de goedkeuring, het beroep, het schorsings- en vernietigingsrecht worden uiteengezet in het hoofdstuk dat de algemene titel « Toezicht » draagt en waarin de schrijver ook een vergelijking maakt tussen de bevoegdheid van de Belgische en de Nederlandse Raad van State.

Niet het minst interessant hoofdstuk van het boek is datgene dat betrekking heeft op de indeling en de samenwerking van de gemeenten in de beide landen, daar er zich op dat gebied een vrij groot verschil voordoet. In bijlage 4 van het werk geeft de schrijver een overzichtelijke tabel, waaruit blijkt hoe, in tegenstelling met Nederland, België het land is van de zeer vele doch ook zeer kleine gemeenten. Er bestaan inderdaad in België 2.666 gemeenten, tegenover 1.009 in Nederland en er zijn er in ons land 534 met minder dan 500 inwoners en in Nederland slechts 20... In dit verband stipt Dr Meissen aan, waar hij het heeft over de grenswijzigingen en samenvoegingen van de gemeenten, dat in België na de bevrijding de grote stedelijke agglomeraties, die opgericht waren tijdens de bezetting, ongedaan zijn gemaakt, wat niet het geval is geweest in Nederland, waar de in die tijd tot stand gebrachte gebiedsuitbreiding van Rotterdam nadien is gehandhaafd gebleven.

In zijn algemene slotbeschouwing sluit Dr Meissen zich aan bij de destijds door Hartman verkondigde mening dat «de indeling der Belgische wet uitmunt door eenvoudigheid, die der Nederlandse door regelmatigheid». Al heeft de Belgische gemeentewet aan Thorbecke tot voorbeeld gediend, moet, vanuit een oogpunt van wetstechniek, aan Thorbecke's werk verre de voorkeur worden gegeven. De wijzigingen, die aan de gemeentewet werden toegebracht, zijn in Nederland nog veel menigvuldiger dan in België. De beide gemeentewetten zullen dan ook, volgens de schrijver, een vernieuwing moeten ondergaan, zonder dat deze een diepgaande wijziging in zich zou sluiten.

Het is betekenend dat dit zo interessant en zo actueel werk wordt voorafgegaan door een dubbel voorwoord, het ene van de secretaris-generaal van het Belgisch ministerie van Binnenlandse Zaken, de heer J. Vossen, en het andere van zijn Nederlandse collega de heer J. M. Kan. Wij dienen volledig de mening te onderschrijven van de heer Vossen, wanneer hij zegt dat bij een toekomstige wijziging van het gemeenterecht in elk van de beide landen, «het boek van Dr Meissen alsdan ongetwijfeld bij menig jurist ter consultatie op tafel zal liggen».

René Victor.

ZELLER (Gaston) : Histoire des relations internationales. Deel II. Les Temps Modernes. I. De Christophe Colomb à Cromwell. Hachette, Parijs, 1953, 328 blz.

Vóór enkele tijd bespraken we in het RW (1954, jg. 17 nr 23, p. 1091) de uitgave van het zeer belangrijke boek van Prof. Ganshof over de internationale betrekkingen in de Middeleeuwen. Thans zijn in dezelfde verzamelreeks, onder leiding van Pierre Renouvin nog drie andere delen verschenen, waarvan twee afzonderlijk van de hand van Gaston Zeller de Moderne Tijden behandelen, die wij ons voornemen afzonderlijk aan te kondigen.

Het eerste boekdeel geeft een zeer synthetisch en klaar overzicht van de zo belangrijke 16e eeuw (6 hoofdstukken) en de eerste 60 jaren der 17e eeuw (eveneens 6 hoofdstukken).

Achtereenvolgens worden de algemene kenmerken van de internationale betrekkingen in de 16e eeuw behandeld: de Christenheid en de ontwikkeling van het nationalisme; de internationale gebruiken over de vreemdelingen, de krijgsgevangenen, de piraten en de

neutralen, de instelling van vaste ambassades, consuls en douanen. Vervolgens geeft hij de opsomming van de voornaamste leden van de internationale gemeenschap: Keizerrijk en Pausdom, en de primauteit van het Westen: Frankrijk, Spanje, Engeland, Habsburg. De factoren van de machtspolitiek waren toen het eigenbelang van de vorst evenals het demografisch en financieel potentieel van de Staten.

Bij de zeeproblemen wordt een onderscheid gemaakt volgens de vraagstukken die zich afspelen in de Oceaan (ontdekkingen van Portugezen en Spanjaarden), in de Middellandse Zee en in de Baltische Zee.

Een afzonderlijk hoofdstuk is gewijd aan het Franse overwicht tijdens de Italiaanse oorlogen, het Rijk van Keizer Karel en zijn oorlogen met Frankrijk, evenals aan het Spaanse overwicht in de tweede helft der 16e eeuw, terwijl de Oosterse problemen (opkomst van Rusland onder Iwan III en Iwan de Verschrikkelijke, vooruitgang van het Ottomaans rijk, Perzië, Indië, China, Japan, Indo-China, Birmanië en Ethiopië) afzonderlijk worden behandeld. Dit overzicht wordt besloten met een belangrijke uiteenzetting over de internationale intellectuele betrekkingen, waarbij vooral de nadruk wordt gelegd op de rol der Universiteiten en de intellectuele betekenis van Italië, Frankrijk en Spanje.

Rond 1600 komen nieuwe aspecten de internationale gewoonten wijzigen: de invloed der openbare opinie doet zich meer en meer gevoelen. Portugal is in verval, de Hollanders nemen hun plaats in; Engeland en Frankrijk mengen zich in de koloniale strijd.

De hoofdbrok van het tweede gedeelte wordt gevormd door de ingewikkelde diplomatieke verwickelingen welke zich afspeelden in en rond de Dertigjarige oorlog, die leidde tot de vredesverdragen van Westfalen en de Pyreneeën, waarbij de achteruitgang der Habsburgers, het Rijk van Spanje en de opkomst van Frankrijk, dank zij Richelieu en Mazarin, bezegeld werd. Intussen is Zweden, dank zij Gustaaf-Adolf, de hoofdmogendheid in Noord-Europa geworden en heeft Engeland onder Cromwell de strijd aangeboden tegen het vrachtaardersoverwicht van de Verenigde Provinciën.

In de Baltische Zee, in Noord-Oost Europa evenals in de Middellandse Zee doen zich in die periode geen primordiale diplomatieke gebeurtenissen voor.

Een bibliografische opgave bij elk hoofdstuk, een alfabetische index evenals zes duidelijke kaarten maken van dit boek een belangrijke aanwinst der historische literatuur.

L. Th. Maes.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

TIJDSCHRIFTEN

Algemeen fiscaal Tijdschrift, n° 5, Januari 1955 :

Dr jur. A. Moens : Nalatigheidsintresten doorheen onze fiscale wetgeving.

Omnilegie, n° 12, December 1954 :

Wetgeving.

Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht, n° 6, November 1954 :

Dr H. Fayat : Letter en geest van de taalwetgeving. — Th. Lathouwers : De beoordeling van het algemeen belang door de Raad van State. — Dr A. H. Gunther : Bestemmingsregelen voor de bebouwing in Nederland.

Advocatenblad, n° 1, 15 Januari 1955 :

Mej. Mr B. Austeicz : Het juridisch leven in de Verenigde Staten van Amerika, gezien door een bril van een Europees jurist. — Mr W. H. B. Overbosch : Een eenvoudige oplossing voor twee ingewikkelde vraagstukken.

Nederlands Juristenblad, afl. 5, 29 Januari 1955 :

Mr J. F. B. Rutgers : Wijziging van de rechtspraak in arbeidszaken ? — Mr M. L. D. van Walsen : Twee aantekeningen bij het wetsontwerp tot vaststelling van boek I van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. — Mr H. J. Garius Gerling : De zwarte toga, de witte bef. — Mr E. van Vuure : Cassandra en Cato. — Mr Dr W. Diamand : Wanneer eindigt de curatele van onbeheerde nalatenschappen ?

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : n° 4383 - 22 Januari 1955.

M. Drukker, De successieaangifte een 'moment-' of een 'tijdopname' ? — Mr. J. Rombach Jr., Enkele opmerkingen over aftrekbaarheid der notariële pensioenskortingen voor de inkomstenbelasting.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4384, 29 Januari 1955 :

N° 4384 - 29 Januari 1955 :

R. de Bruijn : Het gewijzigd ontwerp van wet tot opheffing van de handelingsonbekwaamheid der gehuwde vrouw (I). — Mr A. G. Lubbers Sr. : Ontwerp nieuw Burgerlijk Wetboek.

Journal des Tribunaux : n° 4050 - 23 janvier 1955.

Cyr Cambier : Le contrôle de la légalité interne des actes de l'Administration. — Rechtspraak.

n° 4051 - 30 janvier 1955 :

Cyr Cambier : Le contrôle de la légalité interne des actes de l'Administration. — Rechtspraak.

Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique : le livr. 1955.

M. Vauthier, Attributions et administration des communes.

Pratique de Notariat Belge : 2382° livr. 1954 - décembre.

Jean Baugniet, Le statut des bijoux dans le droit matrimonial. — Revue jurisprudence belge.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation : 3° cahier - 22 janvier 1955.

Henri Bonneau, La règle de la décision préalable devant les nouveaux tribunaux administratifs. — Lemoine, La cassation par voie de conséquence après annulation sur requête en révision. — Maurice Liotard, La tromperie dans les ventes de semences. — Jean Donnedieu de Vabres, L'autorité publique peut-elle garantir l'intangibilité d'un acte réglementaire pendant une période déterminée ? — Marcel Deleau-Deshayes, L'appel contre l'ordonnance d'injonction de payer dans la procédure de recouvrement des petites créances commerciales. — P. A. Pageaud, L'auteur de coups et blessures volontaires peut-il être également inculpé de refus d'assistance à sa victime en péril ?

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"